

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 15-03-2178

Chișinău

12.04.2019

Parlamentul Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.21 alin. (3) din Legea nr.151/2015 cu privire la Agentul guvernamental, se prezintă Raportul Agentului guvernamental pentru anul 2018 cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării hotărârilor și a deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.225/2019.

Anexă: 43 file

Prim-ministru

Pavel FILIP

Ex.: I. Aramă
Tel.: (022)-250-438

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>461</u>
"13"	<u>04</u> 20 <u>19</u>
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 225

din 3 aprilie 2019

Chișinău

**Pentru aprobarea Raportului Agentului guvernamental cu privire
la executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene
a Drepturilor Omului în anul 2018**

În temeiul articolului 21 alineatul (3) din Legea nr. 151/2015 cu privire la Agentul guvernamental (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 224-233, art. 455), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului pentru informare Raportul Agentului guvernamental cu privire la executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului în anul 2018.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul justiției

PAVEL FILIP

Victoria Iftodi

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENT GUVERNAMENTAL

RAPORTUL

Agentului guvernamental pentru anul 2018

cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării hotărârilor și a
deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului

Chișinău, 2019

I. CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Prezentul Raport este elaborat în baza articolului 21 alin. (3) din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental și vine să prezinte Guvernului măsurile întreprinse în vederea executării hotărârilor și a deciziilor pronunțate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în privința Republicii Moldova, precum și alte aspecte importante pentru executare sau planificarea acesteia.

Raportul este destinat Guvernului Republicii Moldova, în calitate sa de autoritate responsabilă de domeniul de reprezentare a intereselor Republicii Moldova în fața Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare „Curtea” sau „CtEDO”), autorităților administrației publice centrale implicate în procesul executării hotărârilor și a deciziilor CtEDO. În egală măsură, prezentul Raport poate fi util sistemului judecătoresc, procuraturii, organelor de urmărire penală și poliției, precum și altor actori relevanți, pentru a preveni ca eventualele acțiuni sau inacțiuni ale cărora să genereze încălcări ale prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului (în continuare „Convenție” sau „CEDO”), dar și Parlamentului Republicii Moldova care exercită un control parlamentar asupra executării hotărârilor pronunțate de către Curte.

Adoptarea unei hotărâri în care se constată cel puțin o încălcare a Convenției sau a unei decizii de radiere a cauzei pe de rol în baza unei reglementări amiabile implică, în temeiul Articolului 46 din Convenție, inițierea unei proceduri de supraveghere a executării hotărârilor și a deciziilor pronunțate de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei (în continuare „Comitetul de Miniștri” sau „CM”),. Recomandarea Comitetului de Miniștri CM/Rec(2008)2 (pentru Statele Membre cu privire la mijloacele naționale eficiente pentru executarea rapidă a hotărârilor Curții Europene) impune Guvernul să adopte **măsuri cu caracter individual** de remediere a încălcărilor constatate de către CtEDO și să implementeze **măsuri cu caracter general** menite să prevină încălcări similare pe viitor.

Măsurile cu caracter individual presupun, după caz, fie achitarea compensațiilor și/sau redeschiderea procedurilor la nivel național pentru a repara erorile judiciare, fie executarea unor măsuri și instrucțiuni speciale dispuse de către Curte în cazuri izolate (e.g. eliberarea persoanelor deținute ilegal, restituirea titlurilor de proprietate, reexaminarea cauzelor penale etc.). Astfel, asemenea măsuri sunt necesare pentru soluționarea definitivă a unui caz separat.

Măsurile cu caracter general au scopul de a preîntâmpina eventualele încălcări ulterioare ale Convenției și de a înlătura anumite probleme sistemice identificate de către Curte în hotărârile sale, urmând a adoptării unei abordări defectuoase în soluționarea unei cauze specifice. În special, acestea impun adoptarea sau modificarea anumitor acte normative, a documentelor de politici, instituirea sau schimbarea de practici, întreprinderea unor măsuri cu caracter instituțional, elaborarea de studii și analize relevante, măsuri de instruire, precum și diseminarea cât mai largă a jurisprudenței CtEDO.

Executarea acestor hotărâri și decizii este monitorizată de către Comitetul de Miniștri. Cauzele aflate sub supravegherea CM se clasifică în grupuri sau se examinează separat, ele fiind clasificate în două proceduri distincte de supraveghere, *id est* într-o procedură standard, pentru cauzele care nu prezintă o problemă stringentă în raport cu respectarea drepturilor omului, statele reclamate având o marjă largă de apreciere cu privire la modul de implementare, și într-o procedură avansată, care se referă la anumite probleme sistemice și serioase, necesitând o atenție sporită din partea statelor și a Comitetului de Miniștri. Acesta din urmă adoptă rezoluții finale de încetare a supravegherii, dacă este convins că statul reclamat și-a executat pe deplin obligațiile care îi revin în baza Articolului 46 din Convenție, sau adoptă decizii preliminare cu recomandări pentru autoritățile statului reclamat, care în viziunea sa ar fi necesare și suficiente pentru a considera că o anumită cauză a fost executată în modul corespunzător.

Prezentul raport se va referi nemijlocit la măsurile (cu caracter general și individual) întreprinse și/sau preconizate pe parcursul anului 2018 pentru asigurarea executării hotărârilor

și a deciziilor Curții pronunțate în perioada de referință, precum și a celor pronunțate anterior, însă a căror implementare s-a desfășurat și/sau planificat în anul 2018.

II. HOTĂRĂRILE ȘI DECIZIILE CURȚII EUROPENE ÎN PRIVINȚA REPUBLICII MOLDOVA PRONUNȚATE ȘI/SAU INTRATE ÎN VIGOARE ÎN ANUL 2018

În anul 2018, în privința Republicii Moldova, Curtea Europeană a pronunțat **33 hotărâri** și **34 decizii** de inadmisibilitate/radiere a cererilor de pe rol, prezentate după cum urmează, în ordine cronologică.

Nr.	Cauza și nr. cererii	Data adoptării / data intrării în vigoare	Descrierea succintă a cauzei
HOTĂRĂRI			
1	LISOVAIA (16908/09)	16.01.2018 16.01.2018	Invocând Articolele 8 și 13 din Convenție, reclamanta s-a plâns că percheziția arbitrară și abuzivă efectuată în apartamentul său i-a încălcat dreptul la respectarea domiciliului, reclamanta nedispunând de un remediu efectiv în acest sens. Analizând necesitatea ingerinței în dreptul reclamantei la respectarea domiciliului său, Curtea a considerat că autoritățile naționale nu au oferit motive relevante și suficiente pentru emiterea unei ordonanțe de percheziție și, prin urmare, a constatat încălcarea Articolului 8 din Convenție. Examinând cel de-al doilea capăt de plângere, Curtea a reiterat constatările sale din cauza <i>Mancevschi v. Moldova</i> cu privire la ineficiența remediilor naționale, referindu-se la lipsa de remedii efective în contextul plângerii reclamantei în baza Articolului 8 din Convenție, constatând și încălcarea Articolului 13 din Convenție. Curtea i-a acordat reclamantei 5000 de euro pentru prejudiciul moral și 500 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
2	PAVLOVICI (5711/03)	30.01.2018 30.04.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul s-a plâns de încălcarea dreptului său la un proces echitabil din cauza neexecutării unei hotărâri definitive în favoarea sa. Bunicul reclamantului a fost reabilitat post-mortem ca fost represat. În 1996, în calitate de succesor, tatăl reclamantului a solicitat restituirea proprietăților naționalizate, unele din care fuseseră privatizate între timp de către foștii chiriași. Reclamantul a solicitat anularea contractelor de privatizare și evacuarea persoanelor. Curtea Supremă de Justiție a admis acțiunea reclamantului, obligând autoritățile locale să-i restituie proprietățile expropriate. Deoarece

			reclamantul nu a obținut executarea unei hotărâri în favoarea sa, acesta s-a plâns în fața Curții în acest sens. Curtea a notat că hotărârea pronunțată în favoarea reclamantului a rămas neexecutată până în prezent și a considerat că a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție din cauza neexecutării în termen rezonabil a hotărârii definitive pronunțate în favoarea reclamantului. Totodată, Curtea a rezervat chestiunea privind acordarea satisfacției echitabile pentru o hotărâre separată, în același timp dându-le șansa Guvernului și reclamantului să ajungă la un consens cu privire la acest aspect. În prezent, Primăria Chișinău, Ministerul Finanțelor și Agentul guvernamental încearcă de comun acord să identifice soluția optimă în acest caz.
3	PRIGALĂ (36763/06)	13.02.2018 13.02.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că prevederile legislației cu privire la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anii 2000-2002 (pentru nerespectarea cărora îi fusese aplicată o pedeapsă penală sub formă de amendă) fuseseră ambigue și lipsite de claritate, iar în urma aplicării acestora dreptul său de proprietate garantat de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție a fost încălcat. Examinând prezenta cerere în baza Articolului 7 § 1 din Convenție, Curtea a constatat în unanimitate violarea dreptului reclamantului, observând, în primul rând, că legislația era neclară, referindu-se la faptul că în baza Articolului 11 din Codul fiscal al Republicii Moldova orice îndoială apărută la aplicarea legislației fiscale trebuia interpretată în favoarea contribuabilului. Curtea a acordat reclamantului 4500 euro pentru prejudiciul moral și 1200 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
4	SOBIESKI-CAMERZAN (3792/05)	13.02.2018 13.02.2018	Invocând Articolele 8 și 13 (coroborat cu Articolul 8) din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că fusese evacuat din încăperile pe care le închiria în scopul practicării activității sale profesionale, fiindu-i ridicate și anumite bunuri. Curtea a notat că evacuarea reclamantului și ridicarea bunurilor sale nu avuseră loc în condițiile legii, constatând încălcarea Articolelor 8 și 13 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, și acordându-i reclamantului 7000 de euro pentru prejudiciul moral și 2000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
5	GUJA (nr. 2) 1085/10	27.02.2018 27.05.2018	Reclamantul s-a plâns în fața Curții în baza Articolului 10 din Convenție că eliberarea sa repetată din funcția deținută în cadrul Procuraturii Generale i-ar fi încălcat dreptul la libertatea de exprimare. De asemenea, reclamantul s-a plâns în baza Articolului 46 din

			Convenție că hotărârea Curții din 12 februarie 2008 în cauza <i>Guja v. Republica Moldova</i> nu ar fi fost executată într-un mod corespunzător. Curtea a considerat că restabilirea reclamantului în funcția deținută anterior nu a fost veritabilă, iar eliberarea acestuia din cadrul Procuraturii Generale a constituit o ingerință disproporționată în dreptul reclamantului la libera exprimare, în special a dreptului său de a comunica informații, garantat de către Articolul 10 din Convenție. Curtea a acordat reclamantului 10000 euro pentru prejudiciul material și moral și 1500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
6	MEREUȚA (64401/11)	15.05.2018 15.05.2018	Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de lipsa unei investigații eficiente cu referire la plângerile sale în legătură cu leziunile provocate acestuia. Deși agresorul identificat și-a recunoscut vina, el nu a putut fi tras la răspundere penală din cauza menținerii acestuia în calitate de bănuț pentru o perioadă mai mare de trei luni, fiind ulterior scos de sub urmărire penală. Curtea a notat că, în asemenea circumstanțe, ancheta nu a condus la pedepsirea persoanei responsabile din cauza nerespectării legislației procesual-penale, constatând încălcarea Articolului 3 din Convenție sub aspect procedural. Curtea a acordat reclamantului 7500 euro pentru prejudiciul moral.
7	PAȘA (50473/11)	15.05.2018 15.05.2018	Invocând Articolele 5 § 3, 6 și 13 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de ilegalitatea detenției sale, lipsa accesului la materialele dosarului împotriva sa, precum și de lipsa unui recurs efectiv. Curtea a notat, că în pofida constatării că detenția reclamantului fusese contrară prevederilor dreptului intern, instanțele naționale nu au acordat despăgubiri reclamantului. Curtea a reamintit că o decizie sau o măsură favorabilă unui reclamant nu este, în principiu, suficientă pentru a priva individul de statutul său de victimă. Din aceste considerente, Curtea i-a acordat reclamantului 5000 de euro pentru prejudiciul moral și 650 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
8	GORIUNOV (14466/12)	29.05.2018 29.08.2018	Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de supunerea sa la un tratament inuman și degradant, prin obligarea acestuia de a purta cătușe, fără vreun motiv întemeiat, în afara celulei în care era deținut. Curtea a notat că reclamantului nu i-au fost aplicate cătușele în conformitate cu legislația în vigoare, specificând că încătușarea reclamantului fusese aplicată o perioadă nedeterminată de timp, excluzându-se previzibilitatea duratei acestei măsuri. De asemenea, Curtea a statuat că măsura aplicată a fost de fapt o sancțiune, fapt recunoscut atât de către administrația penitenciarului, cât și de către procuror, în cadrul

			examinării plângerii reclamantului de către instanțele naționale. Mai mult, Curtea a concluzionat că natura acestei măsuri a fost aparent aplicată pentru a forța reclamantul să se comporte într-un anumit fel. Astfel, Curtea a constatat încălcarea Articolului 3 din Convenție, considerând că demnitatea umană a reclamantului a fost afectată, aceasta constituind pentru reclamant un tratament degradant. Prin urmare, Curtea a acordat reclamantului 4500 euro pentru prejudiciul moral și 650 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
9	DORNEAN (27810/07)	29.05.2018 29.08.2018	Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că autoritățile naționale nu ar fi efectuat o investigație eficientă cu privire la plângerile sale în legătură cu relele tratamente provocate acestuia de către fosta soție și copii. Curtea a notat că, deși reclamantul a fost și el responsabil de anumite întârzieri în derularea investigației prin refuzul său de a prezenta anumite clișee radiologice, o durată de patru ani și jumătate pentru a întreprinde măsurile necesare în cadrul unei anchete relativ simple (părțile neinvocând în niciun fel în observațiile sale în fața Curții eventuala complexitate a cauzei) este incompatibilă cu cerința imperioasă a promptitudinii, inerentă noțiunii de anchetă efectivă în conformitate cu Articolului 3 din Convenție. Astfel, ea a statuat că investigarea plângerilor reclamantului cu privire la vătămarea corporală a fost îndelungată și ineficientă, și, în consecință, a fost avut loc încălcarea Articolului 3 din Convenție sub aspect procedural. Curtea a acordat reclamantului 5000 euro pentru prejudiciul moral și 17529 lei cu titlu de costuri și cheltuieli.
10	POCASOVSKI ȘI MIHAILA 1089/09	29.05.2018 29.08.2018	Invocând Articolele 3, 6 § 1 și 13 din Convenție, Reclamantii s-au plâns în fața Curții că au fost deținuți în Penitenciarul nr. 8 din or. Tighina (Bender) în condiții inadecvate de detenție și că durata procedurilor judiciare a fost excesivă. De asemenea, reclamantii s-au plâns de lipsa unui remediu efectiv referitor la plângerile lor cu privire la condițiile de detenție. Curtea a constatat că în perioada septembrie 2002 – aprilie 2004 condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 8 au fost contrare Articolului 3 din Convenție. De asemenea, Curtea a notat că despăgubirea acordată reclamantilor de către instanțele naționale fusese considerabil inferioară celei acordate de către Curte în cauze similare în privința Republicii Moldova, iar reclamantii se puteau pretinde în continuare victime ale încălcării Articolului 3 din Convenție. Prin urmare, Curtea a constatat încălcarea Articolului 3 din Convenție de către Republica Moldova în prezenta cauză.

			Cu referire la al doilea reclamant, având în vedere că legislația națională i-a oferit un remediu efectiv prin constatarea încălcării Articolului 3, Curtea a constatat că Republica Moldova nu a încălcat Articolul 13 coroborat cu Articolul 3 din Convenție în acest sens. Prin urmare, Curtea a constatat că Republica Moldova a încălcat Articolul 3 din Convenție în privința ambilor reclamânți și Articolul 13 în privința primului reclamant. Astfel, Republica Moldova a fost obligată să achite primului reclamant 3000 euro și celui de-al doilea reclamant 1800 euro pentru prejudiciul moral și 1500 euro ambilor reclamânți, cu titlu de costuri și cheltuieli.
11	CEAICOVSCHI 37723/15	05.06.2018 05.06.2018	Invocând Articolele 3 și 5 § 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că autoritățile nu i-au oferit asistența medicală corespunzătoare de care avea nevoie în mod urgent și că detenția sa provizorie nu s-a bazat pe motive relevante și suficiente. Curtea a indicat că urmărirea penală a început câteva luni până la arestarea reclamantului. În această perioadă nu s-a constatat faptul că reclamantul ar fi încercat să se eschiveze sau să influențeze martorii. Prin urmare, prelungind detenția preventivă a reclamantului, instanțele naționale nu au ținut cont de comportamentul acestuia. În acest sens, Curtea a considerat că instanțele judecătorești au omis să indice existența motivelor relevante și suficiente pentru a menține reclamantul în arest preventiv și arest la domiciliu pentru o perioadă de aproape șapte luni. Cu referire la alegerile reclamantului cu privire la asistența medicală, Curtea a notat că întârzierea cu care aceasta i-a fost acordată, în pofida prescripțiilor medicale, a fost nejustificată și a constituit un tratament inuman și degradant în sensul Articolului 3 din Convenție. În consecință, Curtea a acordat reclamantului 10000 euro pentru prejudiciul moral și 4000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
12	BOTNARI 74441/14	05.06.2018 În proces de revizuire în fața Curții	Invocând Articolele 3 și 13 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Curții de condițiile inumane de detenție și de acordarea asistenței medicale necorespunzătoare, care ar fi provocat agravarea problemelor sale de sănătate, precum și de lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor sale. Curtea a notat că a avut loc violarea Articolului 3 din Convenție privind condițiile de detenție în penitenciarul nr. 13 și lipsa asistenței medicale în privința reclamantei. Cu privire la încălcarea Articolului 13 din Convenție în coroborare cu Articolul 3, Curtea a atenționat că a examinat în mod repetat, dacă există un recurs eficient în Republica Moldova în ceea ce privește alegerile

			privind condițiile inadecvate de detenție și a constatat, de fiecare dată, că remediile la care s-a referit Guvernul erau ineficiente pentru persoanele care continuă să fie deținute în condiții incompatibile cu Articolul 3 din Convenție. Prin urmare, Curtea a constatat că a avut loc și violarea Articolului 13 în coroborare cu Articolul 3. Curtea a acordat reclamantei 10000 euro pentru prejudiciul moral și 1500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Această hotărâre se află în proces de revizuire în fața Curții.
13	GOREMÎCHIN 30921/10	05.06.2018 05.06.2018	Invocând Articolele 3, 5, 6 și 13 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că a fost deținut în mod ilegal în condiții inadecvate, că nu a dispus de un remediu intern eficient în privința condițiilor sale de detenție și că instanțele naționale ar fi admis un recurs tardiv împotriva unei sentințe prin care acesta fusese achitat, dispunând arestul preventiv pentru o perioadă mai lungă de un an. Curtea a constatat că a avut loc încălcarea Articolului 3 din Convenție din cauza condițiilor inadecvate de detenție din penitenciarele 11 și 13. Reclamantul s-a plâns în baza Articolului 5 § 1 din Convenție, susținând că detenția sa a durat mai mult decât permitea legea. Făcând referire la cauza <i>Savca v. Republica Moldova</i> (nr. 17963/08, 15 martie 2018), Curtea a concluzionat că a avut loc o încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție. Curtea a constatat că a avut loc o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție din cauza admiterii de către Curtea Supremă de Justiție a unui recurs tardiv. Curtea a reiterat problema remediilor interne cu privire la condițiile de detenție precare din Republica Moldova, constatând încălcarea Articolului 13 din Convenție. Din aceste considerente, Curtea a acordat reclamantului 15000 euro în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral și 1500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
14	SULTAN 17047/07	05.06.2018 05.09.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de încălcarea dreptului său de acces la justiție prin respingerea nejustificată a recursului său împotriva deciziei instanței de apel. Curtea a stabilit că instanța de recurs în mod abuziv a respins recursul reclamantului și a constatat încălcarea dreptului reclamantului garantat de către Articolul 6 § 1 din Convenție, acordând acestuia 1500 euro pentru prejudiciul moral și 1000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
15	MOCANU ȘI ALȚII 8141/07	26.06.2018 26.09.2018	Invocând Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantii s-au plâns în fața Curții că procedura legală de expropriere pentru cauză de utilitate publică nu fusese respectată, ei neprimind nicio despăgubire echitabilă și prealabilă în acest sens.

			Curtea a constatat că procedura legală de expropriere nu fusese respectată. În plus, deoarece situația reclamanților nu putea fi considerată previzibilă, permițându-le autorităților să profite de ocuparea ilegală a terenurilor în detrimentul reclamanților, Curtea a constatat încălcarea dreptului reclamanților la respectarea proprietății lor, prevăzut de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Având în vedere circumstanțele cauzei, Curtea a rezervat pentru o hotărâre separată chestiunea privind acordarea satisfacției echitabile, inclusiv problema existenței și a cuantumului prejudiciului suportat de către reclamanți ca urmare a exproprierii terenurilor lor, oferindu-le părților posibilitatea să ajungă la un consens cu privire la cuantumul prejudiciilor.
16	TOPAL 12257/06	03.07.2018 03.10.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de neachitarea pensiei pentru limita de vârstă din cauza abrogării unei legi adoptate de către Adunarea Populară a UTA Găgăuzia. Astfel, Curtea a concluzionat că abrogarea Legii din 12 iunie 2001 cu privire la pensia personală pe parcursul procedurii civile cu privire la stabilirea pensiei reclamantului i-a încălcat dreptul acestuia la un proces echitabil, prevăzut de Articolul 6 § 1 din Convenție, și prin urmare i-a acordat acestuia suma de 3000 de euro pentru prejudiciul moral.
17	IURCOVSCHI ȘI ALȚII 13150/11	10.07.2018 10.07.2018	Invocând Articolul 5 §§ 3 și 4 din Convenție, reclamanții s-au plâns în fața Curții că arestul lor preventiv excesiv de îndelungat nu s-a bazat pe motive relevante și suficiente. Curtea nu a considerat că motivele pe care s-au bazat instanțele naționale ar fi fost insuficiente sau irelevante. De asemenea nu poate fi afirmat faptul că instanțele nu au acționat cu o diligență suficientă și că detenția reclamanților ar fi fost excesiv de îndelungată. Plângerea dată a fost declarată inadmisibilă din cauza caracterului său vădit nefondat, în virtutea Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție. Referindu-se la încălcarea Articolului 5 § 4 din Convenție, reclamanții s-au plâns de imparțialitatea judecătorului care a dispus arestul lor. Aceștia de asemenea s-au plâns că instanțele naționale au refuzat să le prezinte materialele dosarului penal, precum și în privința refuzului de a examina cererea habeas corpus din 10 mai 2011, dar și referitor la întârzierea nejustificată în examinarea cererii habeas corpus din 6 iunie 2011. Curtea a subliniat că nici prima instanță, nici instanța de recurs nu au motivat tănuirea acestei informații și că reclamanții s-au aflat în imposibilitate să conteste într-

			un mod adecvat motivele detenției. În acest sens, a avut loc o încălcare a Articolului 5 § 4 din Convenție. Curtea a constatat că examinarea cererii habeas corpus a durat aproape două luni, iar o asemenea perioadă nu poate fi considerată un „termen rezonabil”. Respectiv, a avut loc o încălcare a Articolului 5 § 4 din Convenție. Curtea a acordat reclamanților suma de 4500 euro pentru prejudiciul moral și 1200 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
18	MĂTĂSARU ȘI SAVIȚCHI 43038/13	10.07.2018 10.07.2018	Invocând Articolul 5 § 1 din Convenție, reclamanții s-au plâns în fața Curții că despăgubirile acordate pentru încălcarea de către autoritățile Republicii Moldova a drepturilor lor în baza Articolelor 5 § 1 și 11 din Convenție fuseseră disproporționate cu severitatea încălcării drepturilor lor. Curtea a constatat că sumele acordate reclamanților de către Curtea Supremă de Justiție au fost considerabil inferioare sumelor acordate de către Curte în cauze similare. Astfel, Curtea a decis că reclamanții nu și-au pierdut statutul de victimă. Ca rezultat, Curtea a acordat reclamanților 8000 euro pentru prejudiciul moral și 4000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
19	CUCU ȘI ALȚII 7753/13 75188/13 76511/14	10.07.2018 10.07.2018	Invocând Articolul 5 § 1 din Convenție, reclamanții s-au plâns în fața Curții că despăgubirile acordate pentru încălcarea a Articolului 5 § 1 din Convenție de către autoritățile Republicii Moldova fuseseră disproporționate cu severitatea încălcării drepturilor lor. Curtea a constatat că sumele acordate reclamanților la nivel național fuseseră insuficiente în raport cu sumele acordate de către acesta prin prisma jurisprudenței sale. Curtea a hotărât că reclamanții nu și-au pierdut statutul de victimă, acordându-le câte 4000 euro pentru prejudiciul moral și câte 1500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
20	MANGÎR ȘI ALȚII 50157/06	17.07.2018 03.12.2018	Invocând Articolele 3 și 5 § 1 din Convenție, reclamanții s-au plâns în fața Curții că au fost arestați de către serviciile secrete ale autoproclamatei republici moldovenești nistrene (în continuare „rmn”) și plasați în centrul de arest preventiv din Tiraspol în condiții inumane. Referitor la jurisdicția statelor respondente în legătură cu faptele care au loc în raioanele de est ale Republicii Moldova, Curtea a reiterat principiile generale redată în cauzele <i>Ilașcu și Alții</i>, <i>Catan și Alții</i> și <i>Mozer</i>. Cu referire însă la responsabilitatea Federației Ruse, Curtea a stabilit că aceasta a exercitat un control efectiv asupra autorităților „rmn” în perioada relevantă în speță. Curtea a considerat că în virtutea sprijinului său militar, economic și politic continuu acordat autorităților „rmn”, Federația Rusă este responsabilă pentru încălcarea drepturilor reclamanților garantate de către Convenție.

			Astfel, în prezenta cauză, Curtea a recunoscut violarea Articolelor 3, 5 §§ 1 și 3, precum și a Articolului 13 Convenție de către Federația Rusă, obligând guvernul rus să achite, în calitate de despăgubiri pentru prejudiciul moral, 25000 euro reclamantului Ștefan Mangîr, 20000 euro lui Constantin Condrea, câte 15000 euro reclamanților Vitalie Vasiliev, Igor Dațco și Alexandru Pohila, precum și 3000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli, în privința tuturor reclamanților.
21	SANDU ȘI ALȚII	17.07.2018 03.12.2018	Invocând Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, precum și Articolul 13, reclamanții s-au plâns în fața Curții de pierderea accesului lor la terenurile lor agricole amplasate în „rmn” și de lipsa unui recurs efectiv în acest sens. În anul 1998, preținsele autorități ale „rmn” au instituit în această zonă mai multe puncte de control pentru a verifica transportarea produselor agricole de-a lungul „graniței” și au obligat reclamanții să achite diverse taxe și impozite. Deoarece reclamanții au refuzat să semneze impusele contractele de arendă, accesul lor la terenuri a fost blocat. Astfel, Curtea a recunoscut violarea Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și a Articolului 13 combinat cu Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție de către Federația Rusă, obligând guvernul rus să achite, în calitate de despăgubiri pentru prejudiciul material, 115300 euro societății reclamante Agro-Tiras S.R.L., 80500 euro societății reclamante Agro-S.A.V.V.A. S.R.L. și 50000 euro societății reclamante Serghei Popa FP, iar în calitate de despăgubiri pentru prejudiciul moral, câte 1500 euro reclamanților menționați în Anexele nr. 1, 3, 4, 6 și 8 la hotărârea dată sau moștenitorilor acestora, și câte 5000 euro fiecărei din cele trei societăți reclamante, precum și 20000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli, în privința tuturor reclamanților.
22	CIOLACU 22400/13	04.09.2018 04.09.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de neexecutarea unei hotărâri definitive în favoarea sa și de încălcarea dreptului la respectarea bunurilor sale. Curtea a constatat că a avut loc o violare a articolelor invocate din cauza neexecutării în termen rezonabil de către autoritățile statului a hotărârii judecătorești adoptate în favoarea reclamantului. În contextul încălcărilor nominalizate supra, Curtea a acordat reclamantului 16370 EUR în calitate de despăgubire pentru prejudiciul material, 1330 EUR pentru prejudiciul moral și 420 EUR cu titlu de costuri și cheltuieli.
23	MIRON 74497/13	04.09.2018 04.09.2018	Invocând Articolele 3 și 5 §§ 1 și 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de condițiile inadecvate de detenție în Penitenciarul nr. 13 din

			Chișinău și de arestarea sa preventivă pe o perioadă de timp care a depășit 12 luni. Curtea a concluzionat că a avut loc o încălcare a drepturilor reclamantului din cauza condițiilor inadecvate de detenție, precum și din cauza caracterului insuficient de clar și imprevizibil al legislației naționale cu privire la perioada arestului preventiv. Curtea a acordat reclamantului 10000 euro pentru prejudiciul moral și 1000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
24	DOGOTAR 12653/15	04.09.2018 04.09.2018	Invocând Articolele 5 § 1 și 8 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de internarea sa forțată într-o instituție psihiatrică timp de șapte zile în lipsa garanțiilor prevăzute de către legislația națională în acest sens. Curtea a concluzionat că a avut loc încălcarea Articolului 5 § 1 din Convenție, acordând reclamantului 6000 de euro în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral și 1680 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
25	TIRAMAVIA S.R.L. ȘI ALȚII 54115/09 55707/09 55770/09	04.09.2018 04.12.2018	Invocând Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, companiile reclamante s-au plâns în fața Curții de retragerea abuzivă a certificatelor de operatori aerieni. Curtea a hotărât că ingerința în dreptul de proprietate a companiilor reclamante fusese arbitrară și ilegală, constatând încălcarea Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Curtea a acordat fiecărei companii reclamante câte 3000 euro în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral și câte 2500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
26	STOMATII 69528/10	18.09.2018 04.02.2019	Invocând Articolul 2 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Curții de decesul fiului său în timpul serviciului militar în „rmn” și de lipsa unei anchete eficiente cu privire la survenirea decesului. Din cauza multiplelor omisiuni în elucidarea decesului respectiv, Curtea a concluzionat că a avut loc încălcarea Articolului 2 din Convenție sub aspect material și procedural, obligând guvernul rus să achite reclamantei 50000 euro pentru prejudiciul moral și 3000 cu titlu de costuri și cheltuieli.
27	KOLOBYCHKO 36724/10	18.09.2018 04.02.2019	Invocând Articolul 2 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Curții de decesul fiului său în timpul serviciului militar în „rmn” și de lipsa unei anchete eficiente cu privire la survenirea decesului. Din cauza multiplelor omisiuni în elucidarea decesului respectiv, Curtea a concluzionat că a avut loc încălcarea Articolului 2 din Convenție sub aspect procedural, obligând guvernul rus să achite reclamantei 20000 euro pentru prejudiciul moral și 2400 cu titlu de costuri și cheltuieli.
28	COTEȚ 72238/14	23.10.2018 23.10.2018	Invocând Articolele 3 și 5 §§ 3, 4 și 5 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că a fost deținut în

			arest preventiv aproximativ patru luni în condiții inadecvate de detenție în lipsa unor motive relevante și suficiente în acest sens, dar și de eșecul autorităților de a-i oferi acces la materialele cauzei împotriva sa, precum și examinarea tardivă a cererii sale habeas corpus, pentru toate acestea neexistând un remediu eficient la nivel național. Curtea a concluzionat că au avut încălcări ale dreptului reclamantului în modul în care acesta s-a plâns, acordându-i 4000 euro pentru prejudiciu moral provocat și 2000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
29	BOBEICO ȘI ALȚII 30003/04	23.10.2018 23.10.2018	Invocând Articolul 2 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantii s-au plâns în fața Curții de îngrădirea dreptului lor de a-și face studiile în limba română în școlile sub controlul structurilor „rmm”, prin închiderea forțată a școlii respective din Tighina (Bender). Curtea a concluzionat că nu a existat vreo diferență dintre prezenta cauză și cauza <i>Catan și alții v. Republica Moldova și Rusia</i>, găsind Federația Rusă responsabilă de încălcarea drepturilor reclamantilor de a-și face studiile în școlile cu predare în grafia latină, obligând-o să achite fiecărui reclamant câte 6000 euro pentru prejudiciul moral și suma totală de 4000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
30	SECRIERU 20546/16	23.10.2018 23.10.2018	Invocând Articolele 3 și 5 §§ 1 și 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că a fost deținut în arest preventiv mai mult de cinci luni în condiții inadecvate de detenție în lipsa unor motive relevante și suficiente în acest sens. Curtea a concluzionat că au avut loc încălcări ale dreptului reclamantului în modul în care acesta s-a plâns, acordându-i 3000 euro pentru prejudiciu moral provocat și 1500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
31	LADY S.R.L. 39804/06	23.10.2018 23.10.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din protocolul nr. 1 la Convenție, compania reclamantă s-a plâns în fața Curții că nu și-ar fi putut apăra în mod rezonabil interesele în fața instanțelor naționale, deoarece nu fusese implicată în cadrul unui proces care i-ar fi afectat dreptul de proprietate. Curtea a notat că reclamanta nu s-a prevalat de remediul oferit de către Legea 87 din 21.04.2011, neepuizând astfel căile de recurs interne. Astfel, ea a concluzionat că nu a avut loc nicio încălcare a Convenției.
32	O.R. și L.R. 24129/11	30.10.2018 30.01.2019	Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamantele s-au plâns în fața Curții de relele tratamente la care au fost supuse de către polițiști în incinta Comisariatului General de Poliție din mun. Chișinău la 7 aprilie 2009, prin obligarea acestora să se dezbrace și să facă așezări în fața mai multor persoane, precum și de lipsa unei investigații prompte în acest sens, polițiștii fiind scutiți de pedeapsă.

			Curtea a concluzionat că a avut loc încălcarea Articolului 3 din Convenție în modul în care s-au plâns reclamantele, acordându-le câte 7500 euro pentru prejudiciul moral și 1500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
33	LITSCHAUER 25092/15	13.11.2018 13.02.2019	Invocând Articolul 5 § 1 și 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de deținerea sa în arest preventiv timp de câteva luni în lipsa unei suspiciuni rezonabile de a fi comis infracțiunea imputată, <i>id est</i> proxenetism, pentru gestionarea unei afaceri de prestare a serviciilor de video-chat erotic, precum și de lipsa de temeiuri relevante și suficiente pentru prelungirea arestului său preventiv. Curtea a concluzionat că privarea de libertate a reclamantului fusese lipsită de temei legal, și, în consecință, a avut loc violarea Articolului 5 § 1 din Convenție. Curtea a acordat reclamantului 8000 euro pentru prejudiciul moral și 2000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.
DECIZII			
1	EUROPA- TRUST S.A. 42044/05	09.01.2018 02.012019	Invocând Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, compania reclamantă s-a plâns în fața Curții de calitatea legii, iar în special – prin operarea modificărilor legii menționate în aprilie 2005 – de lipsa unui „just echilibru” între exigențele unui interes general al societății și imperativele protejării drepturilor fundamentale ale persoanei. De asemenea, aceasta s-a plâns că, în urma implementării legii nominalizate, ea ar fi fost supusă unor sarcini excesive. Curtea a notat că, spre deosebire de contractele anterioare semnate între părți, noile clauze introduse în Legea cu privire la piața valorilor mobiliare au oferit posibilitatea clienților să oblige companiile trust să îndeplinească o serie de condiții legate de gestionarea bunurilor transmise în administrare fiduciară. Astfel, Curtea nu poate specula cu referire la impactul acestei măsuri asupra activității societății reclamante și asupra situației sale financiare, iar materialele cauzei nu-i permit să concluzioneze că modificările operate în lege ar fi putut împovăra compania reclamantă în mod excesiv. În consecință, Curtea consideră că statul n-a depășit marja de apreciere de care a beneficiat în această privință. Curtea a declarat cererea inadmisibilă.
2	CÎȘLARU ȘI ALȚII 40799/09	23.01.2018 15.02.2018	Invocând Articolele 5 și 18 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantii s-au plâns în fața Curții că procesul penal împotriva lor, precum și detenția preventivă a acestora, nu s-ar fi bazat pe o suspiciune rezonabilă de comitere a unei infracțiuni, ci

			că ar fi urmărit scopul exproprierii reclamanților de acțiunilor deținute într-o companie. Reclamanții au afirmat că remediul asigurat prin Legea nr. 1545 nu ar fi fost eficient. Curtea a reiterat că potrivit Articolului 35 § 1 din Convenție aceasta poate să se pronunțe asupra unei cereri doar după epuizarea tuturor căilor de recurs interne. Ea a notat că, după achitarea lor, reclamanții aveau la dispoziție remediul prevăzut de Legea nr. 1545. Fiind conștientă de faptul că acest remediu a devenit disponibil pentru reclamanți abia după introducerea prezentei cereri și că doar circumstanțe excepționale ar fi putut obliga reclamanții să epuizeze un asemenea remediu, Curtea a observat totuși că în cauza <i>Burghilea v. Republica Moldova</i> (nr. 36084/07, 12 ianuarie 2016), unde același remediu a devenit disponibil în circumstanțe similare, ea decisese că reclamantul trebuia să-l epuizeze. Din raționamentele menționate supra și din moment ce reclamanții nu s-au prevalat de mecanismul oferit de Legea nr. 1545, prezenta cerere a fost respinsă din cauza neepuizării căilor de recurs interne, în conformitate cu Articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție.
3	CASAP 50891/08	06.02.2018 01.03.2018	Invocând Articolul 8 din Convenție în fața Curții, reclamantul s-a plâns în fața Curții că eliberarea sa din serviciul militar din motive disciplinare, pentru o ilegalitate pe care nu ar fi comis-o, i-a prejudiciat imaginea și i-a diminuat posibilitatea să-și găsească un serviciu onorabil pe viitor. Cu toate acestea, reclamantul nu a răspuns solicitărilor Curții de a prezenta observații în favoarea susținerii poziției sale din cerere. În aceste circumstanțe, Curtea a concluzionat că reclamantul nu mai intenționa să-și mențină cererea în fața sa. În conformitate cu Articolul 37 § 1, Curtea nu a găsit vreo circumstanță specială referitoare la respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și Protocoalele sale care ar justifica necesitatea continuării examinării acestei cauze. Curtea a decis să radieze cererea de pe rol.
4	MĂTĂSARU 3168/10	06.02.2018 01.03.2018	Invocând Articolele 3 și 5 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că ar fi fost reținut ilegal și deținut în condiții inumane. La 29 septembrie 2017 reprezentantul reclamantului a informat Curtea că reclamantul a solicitat radierea cererii sale. Curtea a concluzionat că reclamantul nu intenționează să-și mai mențină cererea, în sensul Articolului 37 § 1 (a) din Convenție și a decis radierea cererii de pe rol.
5	NEICOVCEN și MOSCOGLO 55364/09	06.02.2018 01.03.2018	Invocând Articolul 5 § 1 din Convenție, reclamanții s-au plâns în fața Curții de durata excesivă a arestului preventiv. Analizând circumstanțele cauzelor și jurisprudența Curții în cauze similare care au avut ca
6	MARTINIUC	06.02.2018	

	52040/16	01.03.2018	obiect plângeri similare (a se vedea cauza <i>Savca v. Republica Moldova</i>, nr. 17963/08, § 43-53, din 15 martie 2016) și având în vedere Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23 februarie 2016, care stabilește că arestul preventiv poate fi aplicat pentru o perioadă de cel mult 12 luni, Guvernul și reclamantii au semnat acorduri de reglementare amiabilă. Astfel, luând act de acordurile respective, Curtea a decis radierea cauzelor de pe rol, în baza Articolului 39 din Convenție.
7	ABU-AZIZ 13951/15	06.02.2018 01.03.2018	
8	CALANCEA ȘI ALȚII 23225/05	06.02.2018 01.03.2018	Invocând Articolele 6 § 1 și 8 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantii s-au plâns în fața Curții de un proces inechitabil care ar fi condus, în concepția lor, la un pericol sporit pentru sănătate din cauza amplasării unei linii de înaltă tensiune în apropierea caselor lor de locuit. Curtea a constatat că reclamantii nu au demonstrat că intensitatea câmpului electric înregistrată pe terenurile lor ar fi prezentat un risc real pentru sănătate. De asemenea, Curtea nu a identificat vreo încălcare a drepturilor reclamantilor în baza Articolului 6 § 1. În egală măsură, Curtea a constatat că nu a fost demonstrată ingerința în drepturile reclamantilor la respectarea bunurilor lor. În consecință, plângerile au fost respinse ca vădit nefondate și, respectiv, Curtea a declarat cererea inadmisibilă.
9	COLESNIC 76240/12	20.02.2018 22.03.2018	Invocând Articolul 6 § 1, reclamanta s-a plâns în fața Curții de revizuirea ilegală a hotărârii judecătorești definitive și irevocabile din 9 august 2010, pronunțată în favoarea sa. La 30 mai 2017, reclamanta a informat Curtea că nu mai dorea să-și mențină cererea pe rol, deoarece la 17 mai 2017 Curtea Supremă de Justiție îi restabilise drepturile încălcate, acordându-i și despăgubiri în acest sens. Din acest considerent, Curtea a decis radierea cererii de pe rol, în conformitate cu Articolul 37 § 1 a) din Convenție.
10	HODOROGEA 59527/15	20.02.2018 22.03.2018	Invocând Articolul 5 § 1 din Convenție, reclamantii s-au plâns în fața Curții că detenția lor fusese ilegală, unul din reclamantii referindu-se și la condițiile inadecvate de detenție în Penitenciarul nr. 13, contrar prevederilor Articolului 3 din Convenție. Analizând circumstanțele cauzelor și jurisprudența Curții în cauze similare, Guvernul și reclamantii au semnat acorduri de reglementare amiabilă. Astfel, luând act de acordurile respective, Curtea a decis radierea cauzelor de pe rol, în baza Articolului 39 din Convenție.
11	GODNIUC 16997/15	20.02.2018 22.03.2018	
12	MOROZAN 67626/13	20.02.2018 22.03.2018	
13	RED UNION FENOSA S.A. 40738/10	20.02.2018 22.03.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, societatea reclamantă s-a plâns în fața Curții de încălcarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului său de proprietate.

			După comunicarea cauzei, Guvernul a invocat că societatea reclamantă a eșuat să informeze Curtea despre noua procedură civilă cu implicarea acesteia care a avut tangență cu cererea înaintată către Curte. Din aceste considerent, Curtea a decis radierea cererii de pe rol, deoarece societatea reclamantă a abuzat de dreptul ei de a depune o cerere din cauza furnizării de informații incomplete care ar fi denaturat realitatea.
14	SOCIETATEA SCRIITORILOR ROMÂNI ȘI ALȚII 4470/08	20.02.2018 22.03.2018	Invocând Articolul 11 din Convenție, societatea reclamantă s-a plâns în fața Curții de încălcarea libertății ei asociere, însă a omis să răspundă la solicitările Curții, deși îi fusese atrasă atenția că termenul pentru depunerea observațiilor expirase, iar o prelungire a acestuia nu fusese cerută. În aceste circumstanțe, Curtea a concluzionat că societatea reclamantă nu dorea să-și mențină cererea. În conformitate cu Articolul 37 § 1, Curtea nu a găsit vreo circumstanță specială referitoare la respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și Protocoalele sale care ar justifica necesitatea continuării examinării acestei cauze. Curtea a decis să radieze cererea de pe rol.
15	MUNTEANU 63067/12	13.03.2018 05.04.2018	Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Curții că autoritățile naționale nu și-ar fi îndeplinit în mod eficient și prompt obligațiile de a investiga plângerile sale referitor la relele tratamente suferite. Curtea a notat că în prezenta cauză autoritățile naționale au demarat imediat urmărirea penală, dispunând mai multe acțiuni investigative. Ulterior, aceste măsuri au fost mai limitate, deoarece mijloacele de probă administrate nu erau suficiente pentru identificarea persoanei vinovate și punerea acesteia sub învinuire. În consecință, Curtea a considerat că, ținând cont de circumstanțele prezentei cauze și modul în care a fost desfășurată ancheta, statul reclamat a reușit să-și îndeplinească obligațiile pozitive în baza Articolului 3 din Convenție, referindu-se în acest sens că obligația procedurală era una de mijloace, și nu de rezultat, respingând plângerea ca vădit nefondată. Curtea a declarat cererea inadmisibilă, potrivit Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.
16	LE BRIDGE CORPORATION LTD S.R.L. 48027/10	27.03.2018 19.04.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, societatea reclamantă s-a plâns în fața Curții că instanțele economice nu erau competente să soluționeze litigiul, soluțiile acestora încălcând principiul securității raporturilor juridice și dreptul acesteia la respectarea bunurilor sale. Guvernul a susținut că cererea trebuia declarată inadmisibilă, deoarece aceleași plângeri făcuseră obiectul examinării de către o altă instanță internațională de anchetă, <i>id est</i> de către Tribunalul de

			Arbitraj al Centrului Internațional pentru Reglementarea Litigiilor Investiționale (ICSID), care la 8 aprilie 2013 a adoptat o hotărâre în acest sens. Totuși, societatea reclamantă a invocat că reclamantii din cele două cereri diferă. În fața ICSID dl Franck Charles Arif a acționat în calitate sa de persoană fizică, iar în fața Curții Europene reclamantul este Le Bridge, în calitate de persoană juridică. Curtea a acceptat poziția Guvernului, concluzionând că cererea depusă de societatea reclamantă este în mod esențial identică cu cea examinată de către ICSID, și a considerat că societatea reclamantă nu putea fi separată de unicul ei acționar, acest fapt fiind recunoscut și de dl Franck Arif în cadrul procedurii înaintate spre soluționare în fața Tribunalului ICSID, dar și de societatea reclamantă, când s-a referit în fața Curții cu privire la acordarea satisfacției echitabile. În aceste circumstanțe, Curtea a concluzionat că prezenta cerere și cererea examinată de către ICSID au fost depuse de către același reclamant și sunt în mod esențial identice, fără a conține fapte noi, prin urmare declarând-o inadmisibilă în conformitate cu Articolul 35 §§ 2 b) și 4 din Convenție.
17	PETROV 5570/07	15.05.2018 07.06.2018	Reclamantul s-a plâns în fața Curții de încălcarea Articolului 6 §§ 1 și 3 (d) din Convenție, însă a omis să răspundă la ultima scrisoare a Curții din 12 decembrie 2014, deși i-a fost reamintit că termenul pentru depunerea observațiilor sale expirase încă la 3 septembrie 2014, iar o prelungire a acestuia nu fusese cerută. În aceste circumstanțe, Curtea a concluzionat că reclamantul nu dorea să-și mențină cererea. În conformitate cu Articolul 37 § 1, Curtea nu a găsit vreo circumstanță specială referitoare la respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și Protocoalele sale care ar justifica necesitatea continuării examinării acestei cauze. Curtea a decis să radieze cererea de pe rol.
18	MIRON 24804/14	15.05.2018 07.06.2018	Invocând Articolul 2 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de nerespectarea de către stat a obligațiilor sale pozitive de a investiga circumstanțele cauzei cu referire la suferințele provocate acestuia de un transformator electric nesecurizat de înaltă tensiune. Analizând circumstanțele cauzei și jurisprudența Curții în cauze similare, Guvernul și reclamantul au semnat un acord de reglementare amiabilă. Astfel, luând act de acordul respectiv, Curtea a decis radierea cauzelor de pe rol, în baza Articolului 39 din Convenție.
19	CIORNEA 3077/10	15.05.2018 07.06.2018	Invocând Articolul 5 §§ 3 și 4 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că motivele invocate de către instanțele naționale de a-l plasa în arest

			preventiv și arest la domiciliu fuseseră generale și stereotipice și că nu i-a fost acordat accesul la materialele în baza căror fusese dispusă detenția sa. După achitarea sa, reclamantul a inițiat proceduri civile împotriva statului, solicitând compensații pentru încălcarea drepturilor sale prevăzute de Articolul 5 din Convenție. Curtea Supremă de Justiție a constatat că detenția lui a fost contrară Articolului 5 din Convenție, și i-a acordat 535 EUR în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral. Reclamantul s-a plâns în fața Curții că suma nu a fost suficientă pentru ca să-și piardă statutul său de victimă în baza Articolului 5 §§ 3 și 4 din Convenție. Deoarece reprezentantul reclamantului a refuzat propunerea Guvernului de reglementare amiabilă a cauzei, Guvernul a prezentat Curții o declarație unilaterală. Deși reclamantul, prin intermediul reprezentantului său, și-a reiterat dezacordul său cu privire la reglementarea amiabilă și în fața Curții, aceasta a considerat că declarația unilaterală prezentată de către Guvern conținea clauze rezonabile, <i>id est</i> acordarea sumei de 3000 euro în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral și material, precum și cu titlu de costuri și cheltuieli, și a decis radierea cauzei de pe rol în baza Articolului 37 § 1 c) din Convenție.
20	DUB 39374/09	05.06.2018 28.06.2018	Invocând Articolele 2 și 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de pretinsa maltratare a fratelui său în timpul arestării sale de către poliție, care s-a soldat cu decesul acestuia, precum și de ineficiența investigației efectuate de autoritățile naționale în acest caz. Curtea a susținut argumentul Guvernului potrivit căruia instanțele naționale recunoscuseră încălcarea Articolului 2 din Convenție, având în vedere că instanța supremă a stabilit că un polițist utilizase în mod disproporționat forța letală în timpul exercitării atribuțiilor sale, contrar Articolului 2 din Convenție. Curtea a concluzionat că autoritățile naționale au efectuat o investigație eficientă în privința decesului fratelui reclamantului. În pofida anumitor întârzieri în cadrul procesului penal, Curtea a constatat că autoritățile au reușit să stabilească cauzele decesului victimei și să identifice persoana responsabilă, aplicându-i pedeapsa cu închisoare. Totodată, Curtea a observat că durata procedurii nu a provocat pierderea sau deteriorarea probelor, iar reclamantul a fost implicat în mod suficient în cadrul procesului penal. Prin urmare, Curtea a concluzionat că măsurile întreprinse de către autoritățile naționale au constituit un remediu adecvat și suficient, iar reclamantul nu mai putea pretinde a fi victima încălcării Articolului 2 din Convenție. Astfel, Curtea a declarat cererea

			inadmisibilă, în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 și 4 din Convenție.
21	VERETCA 70671/12	19.06.2018 20.07.2018	Invocând Articolul 2 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Curții de ineficiența investigației efectuată de către autoritățile naționale în privința circumstanțelor în care decedase soțul acesteia, precum și de omisiunea organelor respective de a o implica în desfășurarea anchetei. Curtea a notat că a fost identificată persoana care a împușcat soțul reclamantei, iar din materialele cauzei nu a rezultat faptul că și celelalte persoane ar fi tras cu arma de foc în mașina în care acesta se afla. Totodată, nu a fost stabilită existența intenției acestora de a omorî soțul reclamantei. Din acest și alte motive, Curtea a considerat plauzibilă versiunea evenimentelor acceptate de către procurori, iar renunțarea la acuzațiile de omor nu pare a fi nerezonabilă sau arbitrară. Cu referire la implicarea reclamantei în cadrul procesului penal, Curtea a notat că aceasta a fost audiată imediat după omorul soțului ei, fiind recunoscută în calitate de parte vătămată, iar din materialele dosarului nu rezultă că aceasta ar fi manifestat interes față de evoluția cauzei în primele luni. Având în vedere circumstanțele cauzei și modul în care a fost efectuată investigația, Curtea a considerat că statul reclamat și-a îndeplinit obligațiile sale în baza Articolului 2 din Convenție și, prin urmare, a declarat cererea inadmisibilă.
22	BUZU 51107/12	19.06.2018 12.07.2018	Invocând Articolele 5 și 11 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de reținerea sa (din cauza ultragierii unor polițiști) și detenția sa timp de o noapte, ca rezultat al participării sale la o întrunire pașnică. Ulterior, din lipsa constatării faptului contravenției administrative, instanțele naționale au încetat procedura contravențională în privința acestuia. După achitarea sa, reclamantul a inițiat o acțiune civilă împotriva statului, solicitând compensații pentru prejudiciul moral în valoare de aproximativ 914 euro pentru încălcarea drepturilor sale. Curtea Supremă de Justiție a recunoscut încălcarea drepturilor reclamantului și i-a acordat acestuia echivalentul a 444 euro în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral suferit. Reclamantul s-a plâns în fața Curții că suma acordată nu fusese suficientă pentru ca să piardă statutul de victimă a încălcărilor drepturilor sale garantate de prevederile Articolelor 5 și 11 din Convenție. Deoarece reprezentantul reclamantului a refuzat propunerea Guvernului de reglementare amiabilă a cauzei, Guvernul a prezentat Curții o declarație unilaterală. Deși reclamantul, prin intermediul reprezentantului său, și-a reiterat dezacordul său cu privire la reglementarea amiabilă și în fața Curții,

			aceasta a considerat că declarația unilaterală prezentată de către Guvern conținea clauze rezonabile, <i>id est</i> acordarea sumei de 470 euro în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral și material, precum și cu titlu de costuri și cheltuieli, și a decis radierea cauzei de pe rol în baza Articolului 37 § 1 c) din Convenție.
23	NAVROTKI 2122/16	03.07.2018 06.09.2018	Invocând Articolul 5 § 1 din Convenție, reclamantii s-au plâns în fața Curții de durata excesivă a arestului preventiv. Analizând circumstanțele cauzelor și jurisprudența Curții în cauze similare care au avut ca obiect plângeri similare (a se vedea cauza <i>Savca v. Republica Moldova</i>, nr. 17963/08, § 43-53, din 15 martie 2016) și având în vedere Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23 februarie 2016, care stabilește că arestul preventiv poate fi aplicat pentru o perioadă de cel mult 12 luni, Guvernul a prezentat Curții o declarație unilaterală. Astfel, luând act de declarația respective, Curtea a decis radierea cauzei de pe rol, în baza Articolului 37 din Convenție.
24	PINZARI 46663/14	04.09.2018 27.09.2018	Invocând încălcarea Articolului 5 § 1 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că prelungirea arestului său preventiv s-a realizat contrar prevederilor articolului 186 alin. (6) și 230 alin. (2) din Codul de procedură penală, potrivit cărora procurorul trebuia să înainteze judecătorului de instrucție demersul său cu privire la prelungirea arestului preventiv nu mai târziu de 5 zile până la expirarea termenului de arestare al învinuitului. În urma analizei circumstanțelor cauzei și a jurisprudenței Curții în cauze similare, Guvernul și reclamantul au semnat un acord de reglementare amiabilă. Astfel, luând act de acordul respectiv, Curtea a decis radierea cauzei de pe rol, în baza Articolului 39 din Convenție.
25	BANDALAC 17709/14	18.09.2018 11.10.2018	Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Curții că instanțele naționale au examinat în mod superficial plângerile sale referitoare la gravitatea suferințelor psihice și fizice suportate de ea urmare a acțiunilor violente comise de către un agresor și că mărimea compensației acordată de către acestea pentru prejudiciul moral fusese disproporționată în raport cu prejudiciul suferit. În urma analizei circumstanțelor cauzei și a jurisprudenței Curții în cauze similare, Guvernul și reclamanta au semnat un acord de reglementare amiabilă. Astfel, luând act de acordul respectiv, Curtea a decis radierea cauzei de pe rol, în baza Articolului 39 din Convenție.

26	CINCHIVSCHI 35102/12	18.09.2018 11.10.2018	Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de maltratarea la care a fost supus în timpul arestului, însă nu a dat curs solicitărilor Curții de a prezenta observații în favoarea susținerii poziției sale din cerere. În aceste circumstanțe, Curtea a concluzionat că societatea reclamantă nu dorea să-și mențină cererea. În conformitate cu Articolul 37 § 1, Curtea nu a găsit vreo circumstanță specială referitoare la respectarea drepturilor omului garantate de Convenție și Protocoalele sale care ar justifica necesitatea continuării examinării acestei cauze. Curtea a decis să radieze cererea de pe rol.
27	VERSILOV 28750/11	18.09.2018 11.10.2018	Invocând Articolul 5 § 1 și 5 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că detenția sa dispusă de către autoritățile „rmn” fusese ilegală și că nu beneficiase de un remediu eficient ca urmare a detenției sale ilegale. Privind chestiunea jurisdicției Republicii Moldova, Curtea a reiterat principiile generale din cauzele <i>Ilașcu și alții</i>, <i>Catan și alții</i> și <i>Mozer</i>, indicând că reclamantul se afla sub jurisdicția Republicii Moldova în sensul Articolului 1 din Convenție, însă responsabilitatea statului trebuia stabilită în lumina obligațiilor sale pozitive. Cu referire la Federația Rusă, Curtea a constatat că reclamantul a fost eliberat la 2 noiembrie 2010 și prin urmare pretinsa încălcare s-ar fi încheiat la acea dată. Totodată, reclamantul a adresat cererea sa la Curte la 3 mai 2011, adică la o zi după expirarea perioadei de șase luni. Prin urmare, Curtea a respins cererea ca urmare a omiterii termenului de depunere a acesteia, în conformitate cu Articolul 35 § 1 și 4 din Convenție.
28	BONDARENCO 58144/09	18.09.2018 11.10.2018	Invocând Articolul 5 § 1 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de ilegalitatea detenției sale dispusă de către autoritățile „rmn”. Curtea a constatat că reclamantul nu a adus la cunoștința autorităților Republicii Moldova cauza sa. Prin urmare, acestea nu au avut posibilitatea de a interveni prin orice măsuri necesare în cazul reclamantului și de a-și îndeplini obligațiile pozitive ce le reveneau, în virtutea Articolului 1 din Convenție. Prin urmare, Curtea a declarat cererea inadmisibilă din cauza neepuizării căilor de recurs interne, conform Articolului 35 § 1 și 4 din Convenție.
29	BUSINESS și INVESTITII PENTRU TOTI și BORIS YAMPOLSKI 45682/07	02.10.2018 25.10.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantii s-a plâns în fața Curții că sechestrul dispus asupra anumitor mijloace financiare pe termen îndelungat încalcă dreptul la respectarea bunurilor lor, iar acest aspect nu fusese elucidat printr-o hotărâre judecătorească motivată.

			Cu referire la plângerea primului reclamant în virtutea Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, Curtea a notat că nu a fost contestat de către părți că banii depuși în contul deschis la 16 iunie 2000 nu aparțineau primului reclamant. Astfel, Curtea a constatat că primului reclamant îi lipsește statutul de victimă conform Articolului 34 din Convenție și a respins această parte a cererii fiind incompatibilă <i>ratione personae</i> cu prevederile Convenției. Cu referire la plângerea celui de-al doilea reclamant în baza Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, Curtea nu a putut să concluzioneze că există suficiente probe potrivit cărora acesta era adevăratul proprietar al sumelor depuse pe contul ce constituia obiectul litigiului. Prin urmare, cel de-al doilea reclamant nu și-a dovedit statutul de victimă în sensul Articolului 34 din Convenție. Această parte a cererii, de asemenea, a fost respinsă, fiind incompatibilă <i>ratione personae</i>. Cererea a fost declarată inadmisibilă.
30	LUNGU 53695/12	06.11.2018 29.11.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de anularea unei decizii irevocabile în favoarea sa care ar fi determinat și încălcarea dreptului său de proprietate. După comunicarea prezentei cereri Agentul guvernamental a înaintat o cerere de revizuire la nivel național în vederea remedierii încălcărilor pretinse, care – fiind admisă – a restabilit drepturile încălcate ale reclamantului. Deoarece reclamantul a refuzat propunerea Guvernului de reglementare amiabilă a cauzei, Guvernul a prezentat Curții o declarație unilaterală. Deși reclamantul și-a reiterat dezacordul său cu privire la reglementarea amiabilă și în fața Curții, aceasta a considerat că declarația unilaterală prezentată de către Guvern conținea clauze rezonabile și a decis radierea cauzei de pe rol în baza Articolului 37 § 1 c) din Convenție.
31	JOVMIR 22917/09	06.11.2018 29.11.2018	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții de anularea unei decizii irevocabile în favoarea sa care ar fi determinat și încălcarea dreptului său de proprietate. După comunicarea prezentei cereri Agentul guvernamental a înaintat o cerere de revizuire la nivel național în vederea remedierii încălcărilor pretinse, care – fiind admisă – a restabilit drepturile încălcate ale reclamantului. Guvernul a susținut că reclamantul nu mai poate pretinde a fi victima unei încălcări a drepturilor garantate de Convenție și Protocoalele adiționale, întrucât situația sa a fost remediată la nivel național urmare a deciziei Curții Supreme de Justiție din 15 noiembrie 2013, iar cu privire la satisfacția

			echitabilă, Guvernul a accentuat că reclamantul nu a invocat asemenea pretenții. În aceste circumstanțe, Curtea a notat că reclamantul nu a solicitat repararea eventualului prejudiciu provocat și nici nu a prezentat probe în susținerea afirmațiilor sale. Respectiv, cererea a fost declarată inadmisibilele din cauza incompatibilității <i>ratione personae</i> și respinsă în temeiul Articolului 35 §§ 3 (a) și 4 din Convenție.
32	E.D. 25280/16	20.11.2018 13.12.2018	Invocând Articolul 3 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Curții că instanțele naționale au examinat în mod superficial plângerile sale referitoare la gravitatea suferințelor psihice și fizice suportate de ea urmare a acțiunilor violente comise de către un agresor și că mărimea compensației acordată de către acestea pentru prejudiciul moral fusese disproporționată în raport cu prejudiciul suferit. În urma analizei circumstanțelor cauzei și a jurisprudenței Curții în cauze similare, Guvernul și reclamanta au semnat un acord de reglementare amiabilă. Astfel, luând act de acordul respectiv, Curtea a decis radierea cauzei de pe rol, în baza Articolului 39 din Convenție.
33	POPOVA 29162/14	20.11.2018 13.12.2018	Invocând Articolele 2 și 6 § 1 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Curții de modul defectuos în care s-a desfășurat investigarea omorului fiicei sale, precum și de durata excesivă a examinării acțiunii civile în care a pretins despăgubiri în legătură cu perioada nerezonabil de îndelungată a urmăririi penale. În urma analizei circumstanțelor cauzei și a jurisprudenței Curții în cauze similare, Guvernul și reclamanta au semnat un acord de reglementare amiabilă. Astfel, luând act de acordul respectiv, Curtea a decis radierea cauzei de pe rol, în baza Articolului 39 din Convenție.
34	NĂSTASE 74444/11	12.12.2018 17.01.2019	Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție, reclamantul s-a plâns în fața Curții că nu a avut parte de un proces echitabil, deoarece atât urmărirea penală, cât și judecarea cauzei în fața instanțelor naționale, avuseseră loc în lipsa sa. El a susținut că autoritățile ruse au informat autoritățile Republicii Moldova despre reținerea sa cu o zi înainte de ședința de judecată la Curtea de Apel Chișinău, instanța urmând – în concepția reclamantului – să amâne ședința pentru a-i permite să fie prezent. Urmare a prezentării poziției Guvernului, Curtea a considerat că, prin atitudinea sa, anume reclamantul a determinat examinarea cauzei în absența sa de către instanțele judecătorești naționale, concluzionând că, prin acțiunile sale, reclamantul a renunțat la dreptul său de a se apăra personal. Totodată, având în vedere că

			prezenta cauză nu se referă la un acuzat necitat sau nereprezentat de către un avocat și ținând cont de marja de apreciere a autorităților naționale, Curtea a considerat că, de fapt, condamnarea reclamantului <i>in absentia</i> și refuzul instanțelor de a reexamina cauza în prezența sa nu au constituit o pedeapsă disproporționată. Curtea a considerat că cererea reclamantului a fost vădit nefondată și, prin urmare, a declarat-o inadmisibilă în baza Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.
--	--	--	---

Pe parcursul anului 2018 Curtea Europeană a pronunțat în privința Republicii Moldova 33 hotărâri, din care în 27 hotărâri a fost constatată cel puțin o violare a Convenției de către statul nostru. De asemenea, trebuie menționat faptul că în 5 hotărâri (*Mangîr, Sandu ș.a., Stomatii, Kolobîchko și Bobeico ș.a.*), Curtea a constatat că Republica Moldova nu este responsabilă de nicio încălcare a Convenției, aceasta referindu-se doar la încălcarea Convenției de către Federația Rusă care continuă să exercite un control efectiv asupra teritoriului din stînga Nistrului. Hotărârea în cauza *Lady S.R.L. v. Republica Moldova* a relevat faptul că nu a avut loc nicio încălcare a prevederilor Convenției de către Republica Moldova.

Analiza hotărârilor Curții Europene pronunțate în cauzele împotriva Republicii Moldova în anul 2018 relevă încălcarea următoarelor articole din Convenție:

Articolul 3 – condiții inumane, tratament inuman și degradant în timpul detenției (cauzele *Mereuța, Goriunov, Dornean, Pocasovschi și Mihăilă, Ceaicovschi, Botnari, Goremichin, Miron, Coteș, Secrieru, O.R. și L.R.*);

Articolul 5 – dreptul la libertate și la siguranță (cauzele *Pașa, Goremichin, Iurcovschi, Mătăsaru și Savișchi, Cucu ș.a., Miron, Dogotar, Coteș, Secrieru, Litschauer*);

Articolul 6 – dreptul la un proces echitabil (*Goremichin, Sultan, Topal, Ciolacu, Graciova*);

Articolul 7- Nico pedeapsă fără lege (*Prigală*)

Articolul 8 – dreptul la respectarea vieții private și de familie (*Lisovaia, Sobieski-Camerzan*);

Articolul 11 – Libertatea de întrunire și de asociere (*Mătăsaru și Savișchi*)

Articolul 13 – dreptul la un remediu efectiv (*Sobieski-Camerzan, Pocasovschi și Mihăilă, Miron*);

Articolul 1 din Protocolul nr. 1 – protecția proprietății (*Prigală, Sobieski-Camerzan, Mocanu, Ciolacu, Tiramavia S.R.L. ș.a.*)

III. ANALIZA ÎNCĂLCĂRILOR CONSTATATE DE CĂTRE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI: TENDINȚE, MĂSURI ÎNTREPRINSE ȘI/SAU PRECONIZATE

A. Analiza violărilor constatate și tendințe în jurisprudența Curții

1. Încălări ale Articolului 3 din Convenție cu referire la condițiile inadecvate de detenție

Condițiile precare de detenție din penitenciare continuă să se afle în atenția permanentă a instrumentelor internaționale de monitorizare a drepturilor omului. Trebuie menționat faptul că o treime din hotărârile împotriva Republicii Moldova la CtEDO vizează Articolul 3 din Convenție, inclusiv pentru condițiile inadecvate de detenție, în special în penitenciarele de tip izolator.

În vederea realizării obligațiilor pozitive de ordin general ale statului, care rezultă din hotărârea *Shishanov* (prima hotărâre quasi-pilot împotriva Republicii Moldova în care Curtea a constatat existența unor probleme sistemice și obligarea, în baza Articolului 46 din Convenție, de a institui la nivel național remedii preventive și compensatorii adecvate pentru condiții inadecvate de detenție), la 20 iulie 2017 Parlamentul Republicii a adoptat Legea nr. 163 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care prevedea modificări legislative ale Codului penal și ale Codului de procedura penală în vederea umanizării politicii penale, precum și instituirea posibilității de acordare a compensațiilor persoanelor deținute în condiții inadecvate de detenție și posibilitatea eliberării acestora înainte de termen.

La 29 noiembrie 2018 a fost adoptată Legea nr. 272 cu privire la modificarea unor acte legislative (în vigoare de la 1 ianuarie 2019), unde au fost operate unele modificări minore cu referire la noul remediu. Astfel, Codul de procedură penală a fost completat cu trei articole noi (473³-473⁴) instituind mecanismul de contestare a pretinselor condiții inadecvate de detenție.

Trebuie remarcat faptul că această lege este aplicabilă tuturor deținuților, *id est* celor cărora le-a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv, și celor arestați și deținuți în izolatoarele de detenție provizorie, cu excepția persoanelor aflate în arest la domiciliu.

Prin urmare, orice persoană care consideră condițiile de detenție necorespunzătoare are dreptul de a depune o plângere, personal sau prin intermediul unui avocat, împotriva administrației instituției penitenciare în fața instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz din care a fost eliberat.

Persoana poate solicita instanței să oblige instituția penitenciară să înlăture deficiențele respective sau să solicite reducerea pedepsei sale din cauza aflării sale în condiții de detenție contrare Articolului 3 din Convenție pentru mai mult de 10 zile. În acest caz, instanța poate reduce pedeapsa cu 1 până la 3 zile pentru fiecare perioadă de 10 zile de detenție în condiții inadecvate, calculate cumulativ, și poate acorda despăgubiri financiare reclamantului în cazul în care perioada de condiții necorespunzătoare de detenție a fost mai mică de 10 zile. *Pedeapsa se reduce, iar compensația se acordă, indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăției autorității, care asigură executarea pedepsei sau a funcționarilor publici din cadrul acestora. Aceste modificări au început să fie implementate din ziua intrării lor în vigoare (1 ianuarie 2019).*

De asemenea, în perioada de raportare a intrat în vigoare și Legea nr. 300 din 21.12.2017 (în vigoare din 16.05.2018) cu privire la sistemul administrației penitenciare, fiind elaborat și aprobat cadrul normativ conex, sistemul penitenciar fiind supus unor reforme esențiale.

În vederea îmbunătățirii condițiilor de detenție, (inclusiv conform Recomandărilor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii), anual sunt planificate acțiuni de reparație, amenajare și dotare cu obiecte de inventar a spațiilor de locuit. Astfel, pe parcursul anului 2018, au fost desfășurate lucrări de îmbunătățire a condițiilor de detenție în penitenciarele nr.2-Lipcani, nr.3-Leova, nr.5-Cahul, nr.6-Soroca, nr.8-Bender, nr.9- Pruncul, nr.10-Goian, nr.12-Bender, nr.13-Chișinău, nr.15-Cricova și nr.17-Rezina. Cu referire la obiectele în curs de realizare inițiate în penitenciarele nr.3-Leova, nr.10-Goian și nr.11-Bălți, trebuie menționat nivelul de executare a acestora

- cu privire la reconstrucția clădirilor Penitenciarului nr.3-Leova au fost constatate și sistematizate lucrări suplimentare necontractate, acestea fiind incluse în proiectul de execuție, avizat în instanțele de resort și verificate în modul stabilit de legislație. Astfel, gradul de executare este de 92,8%. Pentru anul 2019 sunt alocați 2700000 lei pentru atingerea obiectivului;

- lucrările de reconstrucție a Penitenciarului nr.10-Goian sunt realizate în mărime de 93,67%. Pentru anul 2019 sunt alocați 4000000 lei pentru atingerea obiectivului;

- în cadrul construcției Casei de arest cu capacitatea de 650 locuri în mun. Bălți (etapa I) sunt definitivare ca structură două blocuri de detenție și turnul de legătură, iar alte două blocuri

de detenție se află în proces de construcție. Gradul de executare este de 31%, pentru anul 2019 fiind alocate 39000000 lei.

Cu referire la acordarea asistenței medicale, în cadrul Penitenciarului nr. 16-Pruncul a fost montat aparatul Roentghen performant Sion G4. De asemenea, s-a inițiat procesul de autorizare sanitară a secțiilor medicale din penitenciare. Au fost eliberate autorizații sanitare pentru secțiile medicale din penitenciarele nr.1-Taraclia, nr.7-Rusca, nr.8-Bender, nr.12-Bender. Pe parcursul anului 2019 urmează să fie asigurate cu autorizație sanitară secțiile medicale din toate penitenciarele. Totodată, pe parcursul anului 2018 inițial au fost amenajate două săli de videoconferință pentru desfășurarea ședințelor de judecată online, în penitenciarele nr.1-Taraclia și nr.18-Brănești. În acest context, de către Penitenciarul nr.1-Taraclia au fost desfășurate 43 de ședințe de judecată online, iar de către Penitenciarul nr.18-Brănești 134 de ședințe de judecată prin videoconferință.

Ulterior, au fost amenajate săli de videoconferință în celelalte instituții penitenciare, fiind achiziționate 15 seturi de echipament specializat pentru conectarea acestora la platforma de teleconferință a instanțelor de judecată.

Totodată, trebuie enunțat faptul că în vederea realizării obligațiilor pozitive ale statului de ordin general a fost elaborat proiectul Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, unul din scopurile căruia constituie asigurarea respectării și a promovării drepturilor omului în Republica Moldova. Prezentul document de politici își propune, *inter alia*, acțiuni concrete menite să contribuie la remedierea deficiențelor și la asigurarea protecției efective împotriva relelor tratamente în locurile de detenție prin consolidarea capacității și asigurarea funcționalității Consiliului pentru prevenirea torturii, la îmbunătățirea procedurii de reclamare a încălcării drepturilor omului în detenție și sporirea nivelului de cunoaștere a drepturilor și obligațiilor în rândul deținuților, la îmbunătățirea mecanismului de investigare a plângerilor privind abuzurile ce au loc în instituțiile de detenție, la prevenirea și protecția împotriva discriminării deținuților ce fac parte din grupurilor vulnerabile, la îmbunătățirea serviciilor medicale pentru persoanele private de libertate, precum și la îmbunătățirea condițiilor de detenție per ansamblu.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1462/2016 a fost aprobată Strategia de dezvoltare a sistemului administrației penitenciarelor pentru anii 2016-2020 care conține mai multe obiective pentru dezvoltarea infrastructurii sistemului penitenciar în scopul îmbunătățirii condițiilor de detenție.

Pe parcursul anului 2018 Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei au fost prezentate un șir de rapoarte de acțiuni cu referire la condițiile de detenție în Republica Moldova. Este de remarcă faptul că în rezultatul acțiunilor întreprinse de către autoritățile competente în colaborare cu Agentul guvernamental, s-a reușit încetarea supravegherii de către Comitetul de Miniștri al CoE a unui grup mare de cauze, *Ciorap v. Republica Moldova*, care include 27 cauze.

2. Încălări ale Articolului 5 din Convenție

Dreptul la libertate și siguranță

Pe parcursul perioadei de raportare Curtea a constatat încălcarea prevederilor Articolului 5 din Convenție în 10 cauze.

O problemă esențială și frecventă în jurisprudența CtEDO în privința Republicii Moldova o constituie aplicarea nejustificată a arestului preventiv și prelungirea nemotivată și arbitrară a detenției preventive, precum și acordarea compensațiilor insuficiente în această privință.

Din hotărârile și deciziile împotriva statului nostru ulterioare cauzei *Buzadji v. Republica Moldova* (nr. 23755/07, 5 iulie 2016) rezultă că Republica Moldova se confruntă cu o varietate de probleme ce duc la încălcarea Articolului 5 din Convenție. Una din acestea o constituie implementarea necorespunzătoare a legislației în vigoare de către autoritățile naționale,

deoarece Curtea nu constată vreo imperfecțiune a legislației naționale din perspectivă calitativă, ci constată faptul nerespectării normelor corespunzătoare de către instituțiile statului, e.g. din cauza lipsei de diligență. Nu trebuie să fie neglijate nici situațiile în care calitatea legii nu este impecabilă, iar în urma constatării faptului că legea nu este clară, accesibilă și/sau previzibilă. Curtea constată violarea Convenției.

Pentru evitarea altor încălcări similare, Agentul guvernamental a sesizat autoritățile responsabile de fiecare dată când CtEDO a constatat violarea Articolului 5 din Convenție pentru a fi întreprinse măsurile ce se impun în acest sens. Totodată, Direcția Agent guvernamental a elaborat un Studiu privind respectarea Articolului 5 din Convenție, care se referă la jurisprudența Curții în domeniu atât ce ține de Republica Moldova cât și cele mai relevante hotărâri și constatări ale Curții cu referire la încălcările prevederilor acestui articol de către alte state. Studiul respectiv a fost publicat pe portalul oficial al agentului guvernamental www.agent.gov.md.

Prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 **pentru modificarea unor acte legislative, în scopul diminuării numărului aresturilor preventive nejustificate/arbitrare a fost instituit un mecanism de control ierarhic. Astfel, conform art. 186 alin. (10¹) Cod Procedură Penală**, demersul procurorului de prelungire a termenului arestării preventive urmează a fi încuviințat în scris de către procurorul ierarhic superior, în cazul în care se solicită prelungirea arestării preventive pentru un termen mai mare de 3 luni, și, respectiv, pentru un termen mai mare de 2 luni, în cazul minorilor; sau de către Procurorul General sau de către un adjunct în temeiul ordinului emis de Procurorul General, în cazul în care se solicită prelungirea arestării preventive pentru un termen mai mare de 6 luni, și, respectiv, pentru un termen mai mare de 4 luni, în cazul minorilor.”

3. Încălări ale Articolului 6 § 1 din Convenție Dreptul la un proces echitabil

Problema referitoare la casarea arbitrară prin revizuire a unei hotărâri judecătorești irevocabile continuă să fie semnalizată în mod frecvent de către Curte în hotărârile și comunicările sale în privința Republicii Moldova.

În vederea încetării acestei practici lipsită de transparență, inclusiv la sesizarea Agentului guvernamental, Institutul Național al Justiției organizează activități de formare continuă a judecătorilor cu privire la aplicarea jurisprudenței CtEDO în ordinea juridică internă. În cadrul activităților de formare sunt abordate subiecte care vizează interpretarea și aplicarea Articolului 6 din Convenție, în timp ce standardele garantării dreptului de acces la justiție, inclusiv principiile securității raporturilor juridice, constituie o prioritate în acest sens.

În anul 2017 Curtea Supremă de Justiție a efectuat traducerea Studiului privind jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului ce vizează Articolul 6 § 1 din Convenție „Elemente de drept substanțial privite ca obstacole pentru accesul la un tribunal, în înțelesul Articolului 6 § 1 din Convenție”.¹

În plus, de fiecare dată când Curtea constată încălcarea Articolului 6 § 1 din Convenție, Agentul guvernamental sesizează Consiliul Superior al Magistraturii și Curtea Supremă de Justiție despre încălcările constatate pentru a fi diseminate tuturor judecătorilor, solicitând emiterea unor hotărâri explicative și întreprinderea altor măsuri care ar contribui la executarea hotărârilor CtEDO și evitarea unor încălcări similare.

¹<http://www.csj.md/images/Articolul%206%20-%20Elemente%20de%20drept%20substantial%20privite%20ca%20obstacole%20pentru%20accesul%20la%20un%20tribunal%20in%20ințelesul%20articolului%206%20para%201%20din%20Convenție.pdf>

4. Alte violări ale Convenției

Articolul 8 din Convenție

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

În cauza *Lisovaia v. Republica Moldova* (o cauză repetitivă a cauzei *Mancevschi v. Moldova*), reclamanta s-a plâns de faptul că percheziția efectuată în apartamentul său i-a încălcat dreptul la respectarea domiciliului, deoarece a fost arbitrară și abuzivă, precum și că nu a dispus de un remediu efectiv în acest sens. Curtea a considerat că autoritățile naționale nu au oferit motive relevante și suficiente pentru emiterea unei ordonanțe de percheziție și, prin urmare, a constatat încălcarea Articolului 8 din Convenție.

Examinând cel de-al doilea capăt de plângere, Curtea a reiterat constatările sale din cauza *Mancevschi v. Moldova* cu privire la ineficiența remediilor naționale invocate de către Guvern, concluzionând astfel că nu a fost demonstrată existența unor remedii efective în privința plângerii reclamantei în temeiul Articolului 8 din Convenție. Prin urmare, a constatat și încălcarea Articolului 13 din Convenție. În aceste cauze a fost întocmit un raport de acțiuni pentru Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei care la moment se află în stadiul de examinare.

Articolul 7 din Convenție

Nici o pedeapsă fără lege

Curtea a constatat violarea Articolului 7 în cauza *Prigală v. Republica Moldova*, în care reclamantul s-a plâns în fața Curții de faptul că prevederile legislației cu privire la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anii 2000-2002, pentru nerespectarea cărora i-a fost aplicată pedeapsă penală sub formă de amendă, erau ambigue și lipsite de claritate, iar în urma aplicării unor prevederi legale neclare a fost lipsit de dreptul de proprietate garantat de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Curtea a ajuns la concluzia sa, observând, în primul rând, că legislația era neclară, menționând că toate neclaritățile legislației fiscale trebuiau interpretate în favoarea contribuabilului.

În această cauză au fost sesizate autoritățile responsabile și ulterior întocmit raportul de acțiuni, fiind transmis Comitetului de Miniștri. În raport s-a menționat, *inter alia*, că în fiecare an este adoptată o nouă lege cu privire la bugetul asigurărilor sociale. Aceasta prevede în mod expres contribuțiile obligatorii de asigurări sociale de stat, termenele-limită pentru transferul acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat și tipurile de plăți sociale asigurate pentru fiecare categorie de plătitori și persoanele asigurate, inclusiv notarii. Astfel, legile menționate în hotărârea Curții nu mai produc efecte juridice.

Ca urmare a acțiunilor întreprinse și având în vedere că acesta este un caz izolat, Comitetul de Miniștri a încetat supravegherea acestei cauze.

Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

Dreptul la respectarea proprietății

În 2018 Curtea a constatat încălcarea prevederilor Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție în câteva cauze (*Sobieski-Camerzan*, *Mocanu*, *Ciolacu*, *Tiramavia S.R.L. ș.a. v. Republica Moldova*), referindu-se la încălcări ale diferitor aspecte care lezează dreptul de proprietate, e.g. ingerință în dreptul de proprietate a reclamantului ca urmare a sigilării unor încăperi în care se aflau bunurile acestuia (*Sobieski-Camerzan*), neexecutarea până în prezent a unei hotărâri naționale în favoarea reclamantului de acordare a spațiului locativ (*Pavlovici*), neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești adoptate în favoarea reclamantului de către autoritățile statului și acordarea de despăgubiri insuficiente (*Ciolacu*), exproprierea

ilegală și lipsa despăgubirilor în acest sens (*Mocanu ș.a.*), retragerea licenței de operator aerian, ceea ce a constituit o ingerință nejustificată în dreptul la respectarea bunurilor (*Tiramavia S.R.L. ș.a. v. Republica Moldova*). Toate hotărârile respective au fost diseminate autorităților responsabile. Agentul guvernamental a organizat ședințe de lucru cu implicarea Ministerului Finanțelor, a Ministerului Justiției, a Primăriei municipiului Chișinău, a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, și a atenționat autoritățile despre necesitatea întreprinderii măsurilor care se impun pentru înlăturarea încălcărilor și evitarea unor violări similare pe viitor.

Încalcări ale prevederilor Convenției în raioanele de est ale Republicii Moldova

Pe parcursul anului 2018, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a adoptat **6 hotărâri** și **1 decizie** în privința Republicii Moldova și a Federației Ruse.

Curtea a constatat încălcarea Convenției de către Republica Moldova în hotărârea *Pocasovschi și Mihăilă*, iar în alte 5 cauze (*Sandu și alții*, *Mangîr și alții*, *Kolobychko*, *Stomatii*, *Bobeico și alții*) Curtea a recunoscut încălcarea prevederilor Convenției de către Federația Rusă, care continuă să exercite un control efectiv asupra teritoriului din stînga Nistrului. În perioada de referință, Curtea a pronunțat o decizie de inadmisibilitate (*Versilov*), potrivit căreia cererea reclamantului împotriva Republicii Moldova a fost respinsă ca nefondată, iar în privința Federației Ruse aceasta a fost declarată inadmisibilă, în conformitate cu Articolul 35 §§ 1 și 4 din Convenție.

Analiza hotărârii *Pocasovschi și Mihăilă* relevă încălcarea de către Republica Moldova a Articolului 3 (condiții inumane de detenție și acordarea unei compensații necorespunzătoare în această privință) și a Articolului 13 din Convenție (lipsa unui remediu efectiv în ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de detenție). Trebuie menționat faptul că, în prezenta cauză, spre deosebire de cazurile anterioare privind presupusele încălcări ale Convenției de către structurile „rmm”, Curtea a stabilit că autoritățile constituționale ale Republicii Moldova au deținut controlul exclusiv asupra Penitenciarului nr. 8 (Tighina), însă nu și-au îndeplinit pe deplin obligațiile sale pozitive de a întreprinde măsuri adecvate și suficiente pentru a proteja drepturile reclamantilor, garantate de Convenție.

În hotărârile *Sandu și alții*, *Mangîr și alții*, *Kolobychko*, *Stomatii*, *Bobeico și alții*, Curtea a reiterat principiile generale redate în cauzele *Ilașcu și alții*, *Catan și alții* și *Mozier* și a indicat că reclamantii se aflau sub jurisdicția Republicii Moldova în sensul Articolului 1 din Convenție, însă Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile pozitive care-i reveneau potrivit Convenției în lipsa unui control efectiv asupra aceluși teritoriu. Cu referire la Federația Rusă, Curtea a hotărât că aceasta continuă să exercite un control efectiv asupra teritoriului din stînga Nistrului și a reliefat încălcarea următoarelor articole din Convenție:

- Articolul 2 - dreptul la viață (cauzele *Kolobichko*, *Stomatii*);
- Articolul 3 - interzicerea torturii, tratament inuman și degradant (*Mangîr și alții*);
- Articolul 5 - dreptul la libertate și la siguranță (*Mangîr și alții*);
- Articolul 1 din Protocolul nr. 1 - protecția proprietății (*Sandu și alții*);
- Articolul 2 din Protocolul nr. 1 - dreptul la instruire (*Bobeico și alții*).

Ținând cont de constatările Curții în hotărârile pronunțate în privința Republicii Moldova și a Federației Ruse, trebuie menționat faptul că respectarea și garantarea drepturilor omului în regiunea transnistreană reprezintă un subiect sensibil pentru Republica Moldova. Printre cel mai frecvent încălcate drepturi ale cetățenilor aflați în raioanele din stînga Nistrului se referă la interzicerea tratamentului inuman, degradant și a torturii, la libertate și siguranță, protecția proprietății, precum și dreptul la instruire.

În jurisprudența sa constantă Curtea a stabilit că, deși Guvernul Republicii Moldova este unicul Guvern legitim în lumina dreptului internațional, acesta nu-și poate exercita autoritatea asupra teritoriului din stînga Nistrului. Cu toate acestea, chiar și în absența controlului efectiv

asupra raioanelor sale de est, Republica Moldova are obligația pozitivă prevăzută în Articolul 1 din Convenție de a întreprinde măsuri care sunt în puterea sa și în conformitate cu dreptul internațional (de ordin economic, diplomatic, juridic sau de altă natură) în scopul de a asigura respectarea drepturilor garantate de Convenție (*Ilașcu și alții v. Republica Moldova și Federația Rusă* nr. 48787/99, 8 iulie 2004).

Cu referire la aspectele ce țin de exercitarea controlului efectiv, în cauza *Mozer v. Republica Moldova și Federația Rusă* (nr. 111238/10, 23 februarie 2016), Curtea a stabilit că în perioada până în iulie 2010, Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile sale pozitive de a întreprinde măsuri adecvate și suficiente pentru a proteja drepturile reclamanților garantate de către Convenție. În ceea ce privește responsabilitatea Federației Ruse, Curtea a conchis că aceasta exercită un control efectiv asupra politicilor și a acțiunilor structurilor transnistrene din cauza sprijinului militar, economic și politic continuu acordat acestora. În virtutea constatărilor Curții în acest sens, în toate documentele și declarațiile sale, Federația Rusă susține categoric că nu deține vreun control asupra structurilor transnistrene, iar Republica Moldova se face responsabilă de încălcarea drepturilor și a libertăților persoanelor care locuiesc în raioanele sale de est. Dovadă a acestui fapt este poziția neechivocă de "protest" exprimată de către Federația Rusă referitor la executarea hotărârilor Curții privind cauzele transnistrene, precum și „nerecunoașterea propriei responsabilități” în privința acestor cauze.

În cauza *Halabudenco v. Republica Moldova și Federația Rusă* (nr. 73942/17), comunicată Guvernului Republicii Moldova și aflată pe rolul Curții, Curtea a invitat Guvernul Republicii Moldova să prezinte în observațiile sale asupra admisibilității și a fondului cererii o informație detaliată cu privire la măsurile diplomatice, economice, judiciare întreprinse de către autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, în perioada iulie 2010 până în prezent, pentru restabilirea controlului său asupra teritoriului transnistrean.

Ținând cont de considerentele redate mai sus, trebuie enunțat faptul că abordarea Curții referitor la aspectele ce țin de „controlul efectiv” al statelor reclamate ar putea fi reevaluată în funcție de măsurile întreprinse de către Republica Moldova pentru restabilirea controlului asupra teritoriului din stânga Nistrului, precum și măsurile întreprinse privind respectarea drepturilor cetățenilor din această regiune în mod individual.

Cu referire la procesul de executare a cauzelor *versus* Republica Moldova și Federația Rusă, aflate pe rolul Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, trebuie enunțat faptul că lipsește un progres tangibil, iar perspectivele executării nu apar într-o lumină favorabilă. Astfel, doar hotărârile *Ilașcu și alții* și *Ivanțoc și alții* au fost formal radiate de pe rolul Comitetului de Miniștri și declarate ca fiind executate. Actualmente, pe rolul Comitetului de Miniștri sunt înregistrate hotărârile *Catan și alții* și *Mozer*, iar statutul celorlalte hotărâri la moment este incert, deși Reprezentanța Permanentă a Republicii Moldova pe lângă Consiliul Europei și Agentul guvernamental depun eforturi cu privire la clasificarea neîntârziată a acestor cauze în vederea executării lor corespunzătoare. În ceea ce privește, cauza *Pisari v. Republica Moldova și Rusia* (nr. 42139/12, 21 aprilie 2015), aceasta este considerată ca fiind o cauză izolată și nu este asimilată cauzelor transnistrene (*Catan și alții*, *Mozer*), fiind examinată de către Comitetul de Miniștri într-un alt context de cauze împotriva Federației Ruse².

În concluzie, trebuie menționat faptul că în pofida menținerii unei rezistențe acerbe din partea Federației Ruse cu privire la executarea de către aceasta a hotărârilor Curții care vizează încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană, Republica Moldova trebuie să fie pro-activă în realizarea obligațiilor sale pozitive care-i revin potrivit Convenției, precum și în procesul de identificare a unor soluții reale în vederea executării hotărârilor Curții de către Federația Rusă.

² La ședința Comitetului de Miniștri nr. 1250 cauza *Pisari* a fost clasificată într-o procedură standard și tratată, angajând doar executarea măsurilor de ordin individual.

B. Măsuri întreprinse și/sau preconizate

1.1. Măsuri cu caracter individual

Achitarea satisfacției echitabile

În anul 2018 nu au fost constatate întârzieri la plata sumelor cu titlu de satisfacție echitabilă. În aceeași ordine de idei, Agentul guvernamental a notificat Ministerul Finanțelor în anul 2018 în legătură cu necesitatea executării (și, implicit, a achitării satisfacției echitabile acordate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului) a **22 hotărâri și 15 decizii**³.

Nr.	Cauza	Suma totală a satisfacției echitabile (euro)	Suma totală a satisfacției echitabile (lei)
1.	LISOVAIA	5500	112988,70
2.	PRIGALĂ	5700	115669,53
3.	SOBIESKI-CAMERZAN	9000	182636,10
4.	GUJA nr.2	11500	224814,65
5.	MEREUȚA	7500	146618,25
6.	PAȘA	5650	110385,18
7.	GORIUNOV	5150	101472,00
8.	DORNEAN	5650	115375,00
9.	POCASOVSKI și MIHĂILĂ	3750 2550	72957,00 49610,76
10.	CEAICOVSKI	14000	273687,40
11.	GOREMÎCHIN	16500	316837,95
12.	SULTAN	2500	48852,25
13.	TOPAL	3000	58756,20

³ Numărul hotărârilor și al deciziilor indicat reflectă doar hotărârile și deciziile adoptate și rămase definitive în anul 2018 transmise spre executare Ministerului Finanțelor.

14.	IURCOVSCHI	5700	112805,28
15.	MĂTĂSARU SAVIȚCHI și	13000	232372, 80
16.	CUCU ș.a.	16500	106063,10 (Cucu) 106063,10 (Tanasiev) 106063,10 (Vladarcie)
17.	CIOLACU	18120	356626,97
18.	MIRON	11000	216495,40
19.	DOGOTAR	7680	150074,11
20.	TIRAMAVIA S.R.L. ș.a.	16500	322594,80
21.	COTEȚ	6000	117520,80
22.	SECRIERU	4500	87696,45
23.	NEICOVCEN MOSCOGLO și	12000	120792,60 (Neicovcen) 117159-60 (Moscoglo)
24.	MĂRTINIUC	4000	80528,40
25.	ABU-AZIZ	6000	120792, 60
26.	HODOROGEA	9000	180338,40
27.	GODNIUC	4000	78210,40
28.	MOROZAN	6000	117315,60
29.	MIRON	12000	244363,75
30.	CIORNEA	3000	56731, 50
31.	BUZU	470	9250, 26
32.	NAVROȚKI	6000	117245, 40
33.	PÎNZARI	5000	97704, 50

34.	BANDALAC	7500	146890, 50
35.	LUNGU	1500	29634,45
36.	POPOVA	6000	118537,80
37.	E.D.	6000	97237,50
TOTAL 2018		269855 euro	5473810.14 lei

În anul 2018 Curtea Europeană a acordat o sumă totală a satisfacției echitabile în cuantum de 5473810.14 lei.

Măsuri cu caracter general

Traducerea și diseminarea hotărârilor și a deciziilor CtEDO

Unul din aspectele importante ale executării hotărârilor și a deciziilor CtEDO îl constituie diseminarea acestora, însoțită de traducerea în română, efectuată de către Direcția Agent guvernamental. În toate cauzele enunțate *supra* au fost întocmite scrisori de notificare către autorități despre constatările Curții și a fost solicitată prezentarea unei informații relevante despre executarea hotărârilor și a deciziilor respective, în particular cu referire la măsurile întreprinse pentru neadmiterea unor încălcări similare pe viitor.

În anul 2018, Agentul guvernamental a procesat toate hotărârile și deciziile Curții împotriva Republicii Moldova adoptate în anul de referință, traducându-le din engleză sau franceză în limba română, cu publicarea ulterioară a acestora pe portalul Agentului guvernamental.

Activități de instruire

În perioada de raportare a fost acordată o atenție sporită formării inițiale și continue a candidaților la funcțiile de judecător și procuror, de perfecționare profesională a judecătorilor și a procurorilor în funcție, precum și a altor grupuri de persoane care contribuie la înfăptuirea justiției și care sunt implicați în executarea hotărârilor și a deciziilor CtEDO. Formarea continuă se realizează ținându-se cont de necesitatea specializării audienților, de dinamica procesului legislativ și constă, în principal, în cunoașterea aprofundată a legislației naționale, a documentelor europene și internaționale la care Republica Moldova este parte, a jurisprudenței instanțelor judecătorești și a Curții Constituționale, a jurisprudenței Curții Europene și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, a dreptului comparat, a normelor deontologice vizând profesia practică.

La elaborarea planurilor de studii este consultată opinia Agentului guvernamental, care propune, după caz, tematica seminarelor planificate pentru anul curent, având în vedere jurisprudența CtEDO și încălcările constatate, precum și deficiențele apărute în procesul de executare a hotărârilor Curții.

Pe parcursul anului 2018 Institutul Național de Justiție (INJ) a organizat diverse seminare, conferințe, ateliere, în vederea formării profesionale continue a judecătorilor, a procurorilor și a altor categorii de specialiști vizați. Au fost desfășurate cursuri *de instruire cu genericul* „Convenția Europeană a Drepturilor Omului, aplicarea jurisprudenței CtEDO în ordinea

juridică internă", la care au participat 16 judecători și 13 procurori. De asemenea, au avut loc 2 seminare în domeniul nediscriminării cu genericul „Nediscriminare și egalitate” organizat de INJ și Consiliul Europei, unde au participat 13 judecători, 13 procurori, 14 asistenți judiciari și 6 grefieri. Cu sprijinul Consiliului Europei în perioada 2017-2018, INJ a organizat un curs-pilot cu referire la rele tratamente, la care au participat 10 judecători, 15 procurori și 3 consultanți din cadrul Ministerului Justiției.

În cooperare cu Programul European pentru Formarea Juriștilor în Domeniul Drepturilor Omului (Programul HELP), Institutul Național al Justiției a organizat cursul de instruire la distanță „Introducere în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului”, destinat judecătorilor și procurorilor. Pe parcursul acestei instruirii au fost abordate inclusiv standardele impuse de Articolul 5 din Convenție. O instruire similară a fost oferită și candidaților la funcțiile de procuror și judecător.

La 3 aprilie 2018, în colaborare cu Fundația Soros-Moldova, Inspectoratul General al Poliției a lansat Procedurile Standard de Operare privind reținerea, escortarea și detenția provizorie în custodia Poliției, care descriu în mod detaliat acțiunile care trebuie întreprinse de către colaboratorii de poliție în momentul reținerii unei persoane, astfel încât să fie respectat, *inter alia*, dreptul acesteia la libertate și siguranță.

Planuri și rapoarte de acțiuni prezentate Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei

Potrivit Articolului 46 din Convenție, în cadrul exercitării supravegherii executării unei hotărâri sau a unei decizii, planul și raportul de acțiuni reprezintă una din principalele modalități de comunicare a Comitetului de Miniștri cu guvernele statelor reclamate. Elaborarea unui plan sau a unui raport de acțiuni este o etapă procedurală obligatorie care intră în competența Agentului guvernamental.

În perioada de raportare au fost elaborate și prezentate Comitetului de Miniștri **20 rapoarte de acțiuni** cu privire la executarea hotărârilor CtEDO referitor la grupuri de cauze sau cauze separate pronunțate împotriva Republicii Moldova, după cum urmează:

- 1) Raport de acțiuni în cauza *Vasiliciuc v. Republica Moldova* (nr. 15944/11);
- 2) Raport de acțiuni revizuit în cauza *Sara v. Republica Moldova* (nr. 45175/08);
- 3) Raport de acțiuni revizuit în grupul de cauze *Șarban v. Republica Moldova*;
- 4) Raport de acțiuni în cauzele *Mușuc, Guțu, Brega v. Republica Moldova*;
- 5) Raport de acțiuni în cauza *Prigală v. Republica Moldova* (nr. 36736/06);
- 6) Raport de acțiuni în cauza *Sobieski-Camerzan v. Republica Moldova* (nr. 3792/05);
- 7) Raport de acțiuni în cauza *Dolneanu v. Republica Moldova* (nr. 17211/03);
- 8) Raport de acțiuni în cauza *Balan v. Republica Moldova* (nr. 19247/03);
- 9) Raport de acțiuni actualizat privind executarea hotărârilor CtEDO în grupul de cauze *Corsacov v. Republica Moldova*;
- 10) Replică la Comunicarea Centrului de Resurse Juridice din Moldova în grupul de cauze *Corsacov v. Republica Moldova*;
- 11) Raport de acțiuni actualizat în grupul de cauze *Taraburca v. Republica Moldova*;
- 12) Raport de acțiuni în cauza *Timuș și Taruș v. Republica Moldova* (nr. 70077/11);
- 13) Raport de acțiuni în grupul de cauze *Bordeianu*;
- 14) Raport de acțiuni în grupul de cauze *Lisovaia și Mancevschi v. Republica Moldova*;
- 15) Raport de acțiuni în cauza *Savotchko v. Republica Moldova* (nr. 33074/04);
- 16) Raport de acțiuni în cauza *Ialamov v. Republica Moldova* (nr. 65324/09);
- 17) Raport de acțiuni în cauza *Genderdoc-M v. Republica Moldova* (nr. 9106/06);
- 18) Raport de acțiuni în cauza *Cazacu v. Republica Moldova* (nr. 40117/02);
- 19) Raport de acțiuni în cauza *Fomin v. Republica Moldova* (nr. 36755/06);
- 20) Raport de acțiuni în cauza *Guja nr.2 v. Republica Moldova* (nr. 1085/10).

A fost inițiată elaborarea următoarelor rapoarte de acțiuni:

- 1) Raport de acțiuni în cauza *Goriunov v. Republica Moldova* (nr. 14466/12);
- 2) Raport de acțiuni în grupul de cauze *Roșca v. Republica Moldova*;
- 3) Raport de acțiuni în grupul de cauze *Cravcenco v. Republica Moldova*;
- 4) Raport de acțiuni în grupul de cauze *Flux v. Republica Moldova*;
- 5) Raport de acțiuni în cauza *Sultan v. Republica Moldova* (nr. 17047/07);
- 6) Raport de acțiuni actualizat în cauza *T.M. și C.M. v Republica Moldova* (nr. 26608/11).

Planurile și rapoartele de acțiuni menționate *supra* au fost expediate Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, majoritatea fiind publicate în baza de date HUDOC EXEC.

Încetarea supravegherii cauzelor de către Comitetul de Miniștri

Dacă în 2015 și 2016 a fost încetată monitorizarea executării a 6 și, respectiv, 9 cauze, atunci în ultimele trei luni ale lui 2017 acest indice s-a ridicat la 26 de hotărâri, în timp ce pe parcursul anului 2018, fiind prezentate 20 de Rapoarte de acțiuni, s-a reușit încetarea supravegherii în **136 de cauze pendinte** în fața Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei prin rezoluții definitive.

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)11 din 10.01.2018, Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei a decis încetarea supravegherii executării hotărârii în cauza *Karalar v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	Adoptată	Definitivă
55809/08	KARALAR	24/11/2015	24/02/2016

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)12 din 10.01.2018, Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei a decis încetarea supravegherii executării a 3 cauze din grupul Sandu ș.a.

Cererea nr.	Cauza	Adoptată	Definitivă
16463/08	SANDU	11/02/2014	11/05/2014
17953/08	PARENIUC	01/07/2014	01/10/2014
65311/09	MORARI	08/03/2016	08/06/2016

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)63 din 21.02.2018, CM a decis încetarea supravegherii executării hotărârii în cauza *Ceachir v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	Definitivă
50115/06	CEACHIR	10/12/2013	10/03/2014

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)130 din 04.04.2018, CM a decis încetarea supravegherii executării hotărârii în cauza *Savotchko v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
33074/04	SAVOTCHKO	28/03/2017	28/06/2017

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)131 din 04.04.2018, CM a decis încetarea supravegherii executării hotărârii în cauza *Fusu Arcadie ș.a. v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
22218/06	FUSU ARCADIE AND OTHERS	17/07/2012	17/10/2012

La 15 martie 2018, în cadrul Reuniunii nr. 1310, Comitetul Miniștrilor a adoptat Rezoluția CM/ResDH(2018)107 cu privire la încetarea supravegherii executării hotărârilor CtEDO în 27 cauze *versus* Republica Moldova.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	Definitivă
12066/02	CIORAP	19/06/2007	19/09/2007
9190/03	BECCIEV	04/10/2005	04/01/2006
39806/05	PALADI	10/03/2009	10/03/2009
10614/06+	ARSENIEV	20/03/2012	20/06/2012
36125/14	BAȘTOVOI	05/07/2016	05/07/2016
7481/06	CIORAP No 2	20/07/2010	20/10/2010
32896/07	CIORAP No. 3	04/12/2012	04/03/2013
37829/08	CONSTANTIN MODARCA	13/11/2012	13/02/2013
24163/11	CRISTIOGLO	26/04/2016	26/07/2016
60179/09	CULEV	17/04/2012	17/07/2012
29732/07	GALAI DA AND COPOSCIU	24/11/2016	24/11/2016
32844/07+	HADJI	14/02/2012	14/05/2012
15868/07	HARITONOV	05/07/2011	05/10/2011
30649/05	HOLOMIOV	07/11/2006	07/02/2007
8721/05+	ISTRATII AND OTHERS	27/03/2007	27/06/2007
7101/06	MALAI	13/11/2008	13/02/2009
53487/99	MERIAKRI	01/03/2005	06/07/2005
61050/11	MESCEREACOV	16/02/2016	16/05/2016
50054/07	MITROFAN	15/01/2013	15/04/2013
33200/11	OKOLISAN	29/03/2016	29/06/2016
38055/06	OPREA	21/12/2010	21/03/2011
35207/03	OSTROVAR	13/09/2005	15/02/2006
21061/11	PISAROGLU	03/03/2015	03/06/2015
51216/06	ROTARU	15/02/2011	15/05/2011
39584/07	SEGHETI	15/10/2013	15/01/2014
28173/10	SILVESTRU	13/01/2015	13/04/2015
11353/06	SHISHANOV	15/09/2015	15/12/2015

La 7 iunie 2018, în cadrul Reuniunii nr. 1318, Comitetul de Miniștri a adoptat Rezoluția CM/ResDH(2018)227 privind încetarea supravegherii executării hotărârilor CEDO în 5 cauze *versus* Republica Moldova.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
42440/06	MUȘUC	06/11/2007	06/02/2008
8207/06	STEPULEAC	06/11/2007	06/02/2008
12444/05	LEVA	15/12/2009	15/03/2010
52100/08	BREGA	20/04/2010	20/07/2010
61485/08	BREGA AND OTHERS	24/01/2012	24/04/2012

Prin Rezoluția sa CM/ResDH(2018)226, CM a decis încetarea supravegherii executării a 53 de hotărâri *versus* Republica Moldova.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
2916/02	LUNTRE AND OTHERS	15/06/2004	15/09/2004
2886/05	AVRAM	09/12/2008	05/06/2009
29808/02	AVRAMENKO	06/02/2007	06/05/2007
		26/01/2010	26/01/2010
31530/03	BAIBARAC	15/11/2005	15/02/2006
32760/04	BANCA VIAS	06/11/2007	06/02/2008
36438/08	BAZA DE TRANSPORT AUTO NR. 1	18/11/2014	18/11/2014
32347/04	BECCIU	13/11/2007	13/02/2008

25238/02+	BIȚA AND OTHERS	25/09/2007	25/12/2007
18872/02+	BOCANCEA AND OTHERS	06/07/2004	06/10/2004
19981/02	BOTNARI	19/06/2007	19/09/2007
27533/04	BUIANOVSKI	16/10/2007	16/01/2008
27883/04	BULAVA	08/01/2008	08/04/2008
55349/07+	BUREA AND OTHERS	13/12/2011	13/12/2011
31043/04	COGUT	04/12/2007	04/03/2008
39745/02	COOPERATIVA AGRICOLA SLOBOZIA-HANESEI	03/04/2007	03/07/2007
18882/02	CROITORU	20/07/2004	20/10/2004
46581/99	DANILIU	18/10/2005	18/01/2006
7365/05	DECEV	24/02/2009	24/05/2009
14925/03	DELIUCHIN	23/10/2007	23/01/2008
33276/03	DEORDIEV AND DEORDIEV	16/10/2007	16/01/2008
75975/01	DRAGUTA	31/10/2006	31/01/2007
20940/03	DUMBRAVEANU	24/05/2005	24/08/2005
6484/05	FEDOTOV	15/12/2009	15/03/2010
35994/03	GRIVNEAC	09/10/2007	09/01/2008
40541/04	LIPATNIKOVA AND RUDIC	23/10/2007	23/01/2008
20567/02	LOZAN AND OTHERS	10/10/2006	10/01/2007
3021/02	LUNGU	09/05/2006	09/08/2006
3417/02	LUPACESCU AND OTHERS	21/03/2006	21/06/2006
17359/04	MARCU	16/10/2007	16/01/2008
1115/02	MAZEP	10/05/2007	10/08/2007
27261/04	MISTREANU	15/11/2011	15/11/2011
31790/03	MIZERNAIA	25/09/2007	25/12/2007
12708/05	MOCANU	17/05/2011	17/05/2011
14914/03	MOISEI	19/12/2006	19/03/2007
18726/04	NADULISNEAC ION	16/10/2007	16/01/2008
38503/08	NORMA S.R.L.	03/11/2011 17/05/2016	03/11/2011 17/05/2016
9898/02	PASTELI AND OTHERS	15/06/2004	15/09/2004
74153/01	POPOV	18/01/2005 17/01/2006	18/04/2005 17/04/2006
2914/02	PREPELIȚĂ	23/09/2008	23/12/2008
49806/99	PRODAN	18/05/2004 25/04/2006	10/11/2004 25/07/2006
3479/04	RUSU	15/01/2008	15/04/2008
20864/03	SCUTARI	26/07/2005	26/10/2005
73562/01+	SÎRBU AND OTHERS	15/06/2004	10/11/2004
6811/08+	STOG AND OTHERS	03/11/2011	03/11/2011
18893/04	TIBERNEAC	16/10/2007	31/03/2008
26103/04	TIBERNEAC VASILE	16/10/2007	16/01/2008
22970/02	ȚIMBAL	14/09/2004	14/12/2004
36341/03+	TUDOR-AUTO S.R.L. AND TRIPLU- TUDOR S.R.L.	09/12/2008 09/02/2016	09/03/2009 09/05/2016
27568/02	UNGUREANU	06/09/2007	06/12/2007
19245/03	UNISTAR VENTURES GMBH	09/12/2008	09/03/2009
10543/02	VACARENCO	27/03/2008	27/06/2008
12674/07+	VARTIC AND OTHERS	20/09/2011	20/12/2011
6901/03	VITAN	16/10/2007	16/01/2008

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)293 din 05.09.2018, CM a decis încetarea supravegherii executării în cauza *Vasilciuc v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
-------------	-------	----------	------------

15944/11	VASILICIUC	02/05/2017	02/08/2017
----------	------------	------------	------------

La 20 septembrie 2018, în cadrul Reuniunii nr. 1324, Comitetul de Miniștri a adoptat Rezoluția CM/ResDH(2018)329 cu privire la încetarea supravegherii executării hotărârii în cauza *Ialamov v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
65324/09	IALAMOV	12/12/2017	12/12/2017

La 6 decembrie 2018, în cadrul Reuniunii nr. 1331, Comitetul de Miniștri a adoptat Rezoluția CM/ResDH(2018)464 cu privire la încetarea supravegherii executării hotărârilor în 3 cauze *versus* Republica Moldova (Taraburca, Iurcu și Buhaniuc)

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
18919/10	TARABURCA	06/12/2011	06/03/2012
33759/10	IURCU	09/04/2013	09/07/2013
56074/10	BUHANIUC	28/01/2014	28/04/2014

Prin Rezoluția sa CM/ResDH(2018)463 din 06.12.2018, CM a radiat **19** cauze de la supravegherea executării hotărârilor.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
18944/02	CORSACOV	04/04/2006	04/07/2006
42973/05	BISIR AND TULUS	17/05/2011	17/08/2011
52643/07	BUZILO	21/02/2012	21/05/2012
28653/05	BUZILOV	23/06/2009	23/09/2009
42434/06	FEODOROV	29/10/2013	29/01/2014
39441/09	GASANOV	18/12/2012	18/03/2013
22741/06	GAVRILIȚĂ	22/04/2014	22/07/2014
32520/09	GHIMP AND OTHERS	30/10/2012	03/01/2013
51099/10	GRECU	30/05/2017	30/08/2017
23750/07	IPATE	21/06/2011	21/09/2011
55408/07	IPATI	05/02/2013	05/05/2013
27763/05	LIPENCOV	25/01/2011	25/04/2011
38281/08	MATASARU AND SAVITCHI	02/11/2010	02/02/2011
13421/06	MORGOCI	12/01/2016	12/04/2016
33134/03	PĂDUREȚ	05/01/2010	05/04/2010
29772/05	POPA	21/09/2010	21/12/2010
6888/03	PRUNEANU	16/01/2007	23/05/2007
41704/02	ROȘCA VALERIU AND ROȘCA NICOLAE	20/10/2009	20/01/2010
40131/09	STRUC	04/12/2012	04/03/2013

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)413 din 14.11.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *Dolneanu v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
17211/03	DOLNEANU	13/11/2007	13/02/2008

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)414 din 14.11.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *Balan v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
19247/03	BALAN	29/01/2008	29/04/2008

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)415 din 14.11.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *Fomin v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	Definitivă
36755/06	FOMIN	11/10/2011	11/01/2012

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)416 din 14.11.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *Sobieski-Camerzan v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
3792/05	SOBIESKI-CAMERZAN	13/02/2018	13/02/2018

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)417 din 14.11.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *Prigală v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
36763/06	PRIGALĂ	13/02/2018	13/02/2018

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)449 din 12.12.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *N.P. v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
58455/13	N.P.	06/10/2015	06/01/2016

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)294 din 05.09.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *Igor Pascari v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	Definitivă
25555/10	IGOR PASCARI	30/08/2016	30/11/2016

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)295 din 05.09.2018, CM a încetat supravegherea executării în grupul *Dan v. Republica Moldova* (2 cauze).

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
8999/07	DAN	05/07/2011	05/10/2011
46182/08	LAZU	05/07/2016	05/10/2016

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)296 din 05.09.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *Sara v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
45175/08	SARA	20/10/2015	20/01/2016

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)227 din 04.07.2018, CM a încetat supravegherea executării în grupul de cauze *Muşuc v. Republica Moldova*.

Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
42440/06	MUŞUC	06/11/2007	06/02/2008
8207/06	STEPULEAC	06/11/2007	06/02/2008
12444/05	LEVA	15/12/2009	15/03/2010
52100/08	BREGA	20/04/2010	20/07/2010
61485/08	BREGA ET AUTRES	24/01/2012	24/04/2012

Prin rezoluția sa CM/ResDH(2018)249 din 04.07.2018, CM a încetat supravegherea executării în cauza *Gumeniuc v. Republica Moldova*.

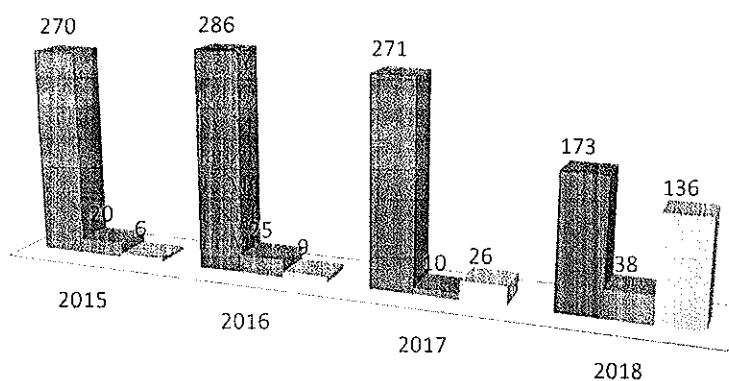
Cererea nr.	Cauza	adoptată	definitivă
48829/06	GUMENIUC	16/05/2017	16/08/2017

De asemenea, prin rezoluțiile sale CM/ResDH(2018)9, CM/ResDH(2018)10 și CM/ResDH(2018)434, CM a încetat supravegherea executării în cauzele *Enachi*, *Stângaci*, *Abu-Aziz* și alte 6 cauze, radiate de pe rol ca urmare a încheierii de acorduri de reglementare amiabilă.

Cererea nr.	Cauza	Adoptată și definitivă
4797/15	Galina ENACHI	25/04/2017
62542/09	Stela STÎNGACI	11/10/2016
13951/15	Abdel Nabi Mohamed ABU AZIZ	06/02/2018
16997/15	Ruslan GOĐNIUC	20/02/2018
59527/15	Sergiu HODOROGEA	20/02/2018
52040/16	Maxim MARTÎNIUC	06/02/2018
24804/14	Marcel MIRON	15/05/2018
67626/13	Iurie MOROZAN	20/02/2018
55364/09	Fiodor NEICOVCEN și Fiodor MOSCOGLO	06/02/2018

**Statistica cauzelor pronunțate de către CtEDO versus RM pendinte la
Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei pentru supravegherea
executării.**

■ Nr. Total de cauze pendinte ■ Cauze noi parvenite la executare ● Cauze executate

CONCLUZII

Potrivit Articolului 46 din Convenție, Înaltele Părți Contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți și să asigure executarea acestora. Executarea hotărârilor și a deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului este supravegheată de către Comitetul de Miniștri și presupune obligația necondiționată a Guvernului de a întreprinde **măsuri cu caracter individual** (de remediere a încălcărilor) și a **măsurilor cu caracter general** (pentru a preveni producerea unor violări similare).

Comparativ cu anii precedenți, în perioada anului 2018 s-au înregistrat progrese importante cu referire la măsurile întreprinse în vederea asigurării executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, a achitării în termen a sumelor privind satisfacția echitabilă acordată de către Curte, a sporirii gradului de implicare a autorităților relevante în procesul de executare, precum și a modificării cadrului normativ în vederea umanizării politicii penale.

Trebuie enunțat faptul că în 2018 Agentul guvernamental a elaborat și prezentat rapoarte de acțiuni cu privire la măsurile întreprinse de către autoritățile naționale, fapt ce a contribuit la încetarea supravegherii a **136 cauze** în privința Republicii Moldova de către Comitetul de Miniștri prin rezoluții finale, ceea ce constituie o creștere esențială, în comparație cu anii precedenți, a numărului de cauze scoase de sub supravegherea CM în acest sens.

Din aceste considerente și în vederea obținerii unor rezultate pozitive pe segmentul executării, este foarte important ca toate autoritățile statului să colaboreze eficient și să se implice în modul cel mai serios în procesul de executare a măsurilor impuse de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților consacrate în Convenție. Deși în cazul unor autorități naționale există loc pentru o colaborare mai strânsă, Agentul guvernamental mizează în continuare pe implicarea necondiționată cu toate autoritățile la capitolul prezentării informațiilor și propunerilor pentru o executare eficientă a hotărârilor CtEDO și evitarea producerii unor încălcări similare pe viitor.

Analizând jurisprudența CtEDO împotriva Republicii Moldova adoptată în perioada de raportare, poate fi concluzionat că încălcările Convenției stabilite de către Curte în prezent se referă preponderent la activitatea autorităților statului (instanțele de judecată, executori judecătorești, organele administrației publice locale ș.a.). În scopul sporirii eficienței Instituției Agentului guvernamental pe segmentul executării hotărârilor și a deciziilor Curții Europene este necesară analiza bunelor practici ale statelor membre ale Consiliului Europei cu implementarea ulterioară a acestora în Republica Moldova (studii, expertiză externă, schimb de experiență, cursuri de instruire) în domeniul executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și instituirea și implementarea corectă a remediilor naționale existente, în special cu referire la umanizării politicii penale, fapt încurajat de către partenerii Republicii Moldova de dezvoltare, inclusiv Consiliul Europei.